УзССР Давлат китоб палатаси

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 72 (8.270) ◆ 1993 йил 23 апрель, жума ◆ Нархи 5 сўм

МИРЗО УЛУҒБЕК ТУМАНИ

Янгиликлар, воқеалар, хабарлар

ИМКОНИЯТЛАР ЕТАРЛИ

ТУМАНИМИЗДА кўп масалалар ҳокимлик назарида турибди. Соғлиқни сақлашдан тортиб, уй-жойларни хусусийлаштиришгача бир хил эътибор билан қараладики, бу ишимиздаги силжишларга сабаб бўлмоқда. Қорасув даҳасидаги янги қурилаётган, америкача услубда лойиҳалаштирилган 3 қаватли болалар поликлиникаси ҳозирги кундаги зарбдор қурилишларимиздан ҳисобланади. У ишга туширилиши билан болаларимизнинг соғлом ўсишини назорат қилиш ишига ҳам ижобий таъсир кўрсатиши табиий.

Туман ҳудудида ҳокимлик қарори билан 9 та округ тузилган. Шу округларга биттадан депутат ва ҳоким ўринбосарларидан бир киши бириктириб қўйилди. Шу округ ҳудудида яшовчи аҳолининг истак ва талаблари, шикоят ва аризаларини улар кўриб чиқадилар ва имкони борича ижобий ҳал қилишга ҳаракат қиладилар. Ишнинг бу услубда олиб борилиши барчага қулайлик туғдирмоқда.

Хусусийлаштириш борасидаги ишларимиз ҳақида гапирганда шуни таъкидлаб ўтмоқчиман: ишни яхши ташкил қилганимиз, хусусийлаштиришни ўз вақтида ўтказганимиз учун Чилонзор тумани билан биринчи ўринни эгалладик.

Хусусийлаштириш бошқа масала, хусусий уйдан фойдаланиш бошқа масала. Мен туман аҳолисига шуни алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим. Авваллари уйни жорий таъмирдан чиқариш, бошқа масалаларда уй эгасига давлат томонидан ёрдам кўрсатиларди. Хусусий уй эгаси эса энди барча нарсани ўзи топиши керак бўлади. Биз ҳам албатта, четда қараб турмаймиз, қўлдан келган ёрдамимизни аямаймиз.

Иқтисодиёт ҳар бир пайтда ҳал қилувчи омил бўлиб келгани сир эмас. Ишлаб чиқаришга озгина бўлса ҳам ёрдами тегар деган мақсадларда Италиядан «Сатторива» машинаси келтирдик. У 7 хил нон тайёрлай олади. Худди шундай торт ва музқаймоқ ишлаб чиқарувчи линия қуриш ишлари тугаллаб қолди. Айни пайтда туркиялик ишбилармонлар билан ишлаш ниятидамиз.

Муаммоларимиз, қисқача қилиб айтганда, етарли. Лекин шунга яраша кучимиз, имконимиз ҳам етарли. Мақсадимиз — халқ фаровонлиги йўлида сидқидилдан хизмат қилиш.

Зафар ФАЙЗУЛЛАЕВ,
Мирзо Улуғбек тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

● 1993 ЙИЛДА республика «Сельхозмаш» концерни билан ҳамкорликда туман корхоналари эҳтиёжи ва имкониятларига боғлиқ ҳолда фирма дўкони қурилиши тезлаштирилади.

● ПУШКИН кўчасида янги меҳмонхона қурилиши бошланади.

● ҚОРАСУВ даҳасида янги ўрта мактаб биноси қад ростлайди.

● ҚОРАСУВ даҳасида янги болалар поликлиникаси лойиҳалаштирилади ва қурилиш ишлари бошланади; 14-шифохона қайта қурилиб, кенгайтирилади.

● МАҲАЛЛАЛАР ишини мувофиқлаштириш кенгаши билан биргаликда ҳар бир маҳаллада гўшт, нон дўконлари, кичик новвойхона, цехлар очишга эришилади. Маҳаллаларнинг барчасида гузарлар қуриш давом эттирилади.

● «БЎЗ» бозорини таъмирлаш ишлари тугалланиб, Максим Горький майдонида савдо мажмуи қурилиши охирига етказилади.

● ТУМАН ҳудудида канализация ўтказиш иши якунланади.

● РЕЖА бўйича Ҳасанбоев, Фазо ва бошқа кўчалар бўйлаб сув қувурлари ётқизилади.

● ТУМАНДАГИ йўловчилар учун йўлкалар ётқизиш, бекатлар қуриш, соғломлаштириш шаҳарчалари қуриш ишлари йил бўйи олиб борилади.

ҲАЁТ ҚАЙНАЙДИ

ЎЗБЕКИСТОН пахта машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси Мирзо Улуғбек туманидаги ўзига тўқ корхоналардан бири, саналади. Ушбу корхонада иш жараёни жуда ҳам яхши ташкил этилганини исталган цехга кирганингиз заҳоти сезиб оласиз. Энг муҳими ишчи ҳам, уста ҳам, шогирд ҳам, муҳандис ҳам ўз ишини билиб-билиб қиладики, бу барча ютуқларнинг бош омили десак бўлади.

Меҳнат шундай бир неъматки, ўз касбини севган, уни ардоқлаган киши ҳали асло доғда қолмаган. Ҳалол меҳнат ҳам нонимизни бутун қилади, ҳам номимизни элга танитади. Донгдор ва меҳнатсевар касб усталари эса корхонада кўплаб топилади.

Темирчилик-босқончилик цехида Чори Хушмиров билан Игорь Михеевни ҳурмат билан тилга оладилар (юқоридаги сурат). Меҳнат фахрийси, созловчи Чори ака Игорь сингари кўплаб ёшларга ўз касби сирларини ўргатди. Бу анъана фақатгина у киши ишлайдиган цехдагина эмас, бошқа цехларда ҳам бор. Чори акадек мураббийлар бор экан, темирчилик касби шогирдлар томонидан ардоқланаверишига ишонади, киши.

Пахта тозалаш машиналарининг қуюв цехида ҳам ҳар куни ҳаёт қайнайди. Айниқса, Рустам Убайдуллаев бошлиқ бригаданинг навбати келганда иш ҳам, сифат ҳам кўнгилдагидек бўлади (пастдаги сурат). «Иш устасидан қўрқади» деган нақл бор. Рустамжоннинг бригадасини ҳар бир аъзоси ўз ишининг устаси.

Ўзбекистон пахта машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳар кун ҳаёт қайнайди. Унинг меваси ўлароқ эса қудратли машиналар деҳқонларнинг оғирини енгил қилгани далалар сари йўл олади.

Тоҳир ИУЛЧИЕВ.
Рустам Шарипов суратлари.

ЯҚИН-яқингача Мирзо Улуғбек туманида маҳаллалар сони 29 та эди. Кейинги икки йил ичида асосан кўп қаватли уйлар ҳисобига яна 31 маҳалла ташкил этдик.

Янги маҳалла — янги рўзғор деган гап. Шунинг учун уларга идора учун бино, чойхоналар қуриб бердик. Зарур анжомлар билан таъминладик.

Юртимизда давом этаётган Наврўз айёми арафасида ҳар бир маҳаллага қозондан тортиб то кўрпачагача совға қилинди. Зарур рўзғор буюмларининг нархи осмонда бўлиб турган пайтда кўрсатилган бу ёрдамдан барча маҳаллалар аҳли туман ҳокимлигидан миннатдор бўлди.

ҚЎЛНИ ҚЎЛГА БЕРГАНДА

Маҳаллаларга берилаётган эътибор бежиз эмас, албатта. «Бир болага етти қўшни ота-она» дейди халқимиз. Чунки яхши фазилатли инсонлар ёлғиз ўзи яшайдиган хонадоннинг эмас, балки маҳалланинг обрўсидир. Аксинча, бир одамнинг совуқ қилиғи, бемаслаҳат, ўйламай босган қадами маҳалла аҳлининг юзини шувит қилиши мумкин.

Шу сабабдан ҳам маҳаллаларда ибратли тадбирларни кўплаб ўтказиш учун интиляпмиз. Олтин тўйлар, юбилейларда яхши одамларимизни барчага ибрат қилиб кўрсатяпмиз.

Яхши ташаббус ҳам дастлаб маҳаллада қанот ёзади. Март ойининг ўрталарида, умумшаҳар ҳашаридан кейин барчамиз бир ёқадан бош чиқариб, хайрли бир юмушни бажардик. Шу куни туман ҳудудидаги барча қабристонларни тартибга келтирдик, тозаладик, турли ниҳоллар экдик.

Маҳаллаларимизда турли миллат вакиллари истиқомат қилишади. Энг кўнгилга ёқадигани — уларнинг бир-бирлари билан аҳил ва иноқлиги. Ўтказадиган тадбирларимизда рус ҳам, корейс ҳам, татар ҳам бажонидил қатнашади.

Маҳаллаларимиз ободлиги, тинчлиги, обрўси учун кўп иш қилмоқдамиз. Лекин ечилиши долзарб бўлган юмушларимиз ҳам талайгина. Хуллас, қўлни қўлга берсак, ҳамжиҳат бўлсак, ечилмаган мушкулот, битмаган иш қолмайди.

Сайфилла ОҚМИРЗАЕВ,
туман маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгашининг раиси.

КАЛИТЛАР ЭГАЛАРИГА ТОПШИРИЛМОҚДА

ТУМАНДА уй-жой қурилиши борасида ҳам анча ишлар амалга оширилмоқда. Яқинда метронинг Максим Горький бекати атрофида бирваракайига иккита турар жой биноси фойдаланишга топширилди. 4 қаватли ғиштли турар жой биноларида қурилиш ишларини Тошкент давлат акционерлик қурилиш корпорациясига қарашли 4-тресги қурувчилари амалга оширишди.

Бири 24, иккинчиси 16 хонадонли мазкур биноларда яшаш учун ҳамма шароитлар муҳайё. Хоналарнинг кенглиги ва ёруғлиги шулар жумласидандир. Умумий сатҳи 2786 квадрат метрни ташкил этган биноларда пардозлаш ишларини ҳам юқоридаги трест қурувчилари амалга оширишди. Айни пайтда уйларнинг калитлари эгаларига топширилмоқда.

Янгиликлар, воқеалар, хабарлар — *Янгиликлар, воқеалар, хабарлар*

РЕСПУБЛИКА ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар маҳкамаси келгуси йилда Ўрта асрларнинг буюк олими Муҳаммад Тарағай Улуғбекнинг 600 йиллик юбилейини ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Амир Темурнинг набираси Муҳаммад Тарағай дунёда Мирзо Улуғбек номи билан машҳур бўлиб астроном ва математик сифатида шуҳрат қозонди. Унинг астрономия назарий асослари баён этилган ва юлдузлар жадвалини ўз ичига олган «Зижи Кўрагоний» асари асрлар давомида энг аниқ жадвал бўлиб келди ва шу кунгача ҳам тадқиқотчилар уни зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Самарқанд ҳокими аллома Улуғбек ўз теварагига замонасининг атоқли олимларини, истеъдодли ёшларни тўплаб, мамлакатда илм-фанни ривожлантириш, иқтисодиёт ва маданиятни тараққий эттириш учун қулай шароит яратиб берди.

Вазирлар маҳкамаси қабул этган қарорда юбилей тадбирларини тайёрловчи республика ташкилот комитетининг таркиби тасдиқланди. Бу комитетга ўн кун муддатда Мирзо Улуғбек юбилейини тайёрлаш ва ўтказиш тадбирлари режасини ишлаб чиқиб, тасдиқлаш топширилди.

Буюк алломанинг 600 йиллигига бағишланган якунловчи тантаналарни Самарқандда 1994 йилнинг сентябрь-октябрида ўтказиш, унга чет эллардан меҳмонлар таклиф этиш кўзда тутилмоқда. Келгуси йилнинг сентябрида Тошкентда Мирзо Улуғбекка бағишланган халқаро илмий конференция уюштириш белгиланди, унга ҳам хорижий олимлар таклиф этилади.

Ташкилот комитетига Улуғбекнинг 600 йиллигини ўтказишни ЮНЕСКО режасига киритиш тўғрисидаги масалани шу йилнинг охиригача белгиланган тартибда ҳал этиш, 1994 йилда сана билан боғлиқ бўлган юбилей медали, почта маркаси, эсдаликлар ва матбаа маҳсулотлари чиқарилишини таъминлаш топширилди. Математика, астрономия, физика соҳаларидаги салмоқли илмий натижалар учун Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг халқаро мукофотини таъсис этиш кўзда тутилди.

Қарорда Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигига 1994 йилнинг биринчи ярмида Самарқанд шаҳридаги Улуғбек расадхонасини тиклаш-тузатиш ишларини ҳамда Самарқанд, Бухоро ва Ғиждувон шаҳарларидаги Улуғбек мадрасаларини таъмирлаш-тиклаш ишларини тугаллаш, шунингдек архитекторлар, рассомлар уюшмалари ва Тошкент шаҳри ҳокимлиги билан биргаликда келгуси йилнинг иккинчи чорагида Ўзбекистон пойтахтида Мирзо Улуғбек ҳайкалини ўрнатиш топширилди.

Улуғбек жамғармаси билан Тошкент давлат техника университетининг улар ҳузурида физика, математика ва техник ихтисосдаги истеъдодли болалар миллий лицейини ташкил қилиш ҳақидаги таклифи қабул этилди. Улуғбек жамғармасига пул-буюм лотереясини ўтказишга ва юбилей нашрлари чиқарилишини уюштиришга ижозат берилди, улардан тушган фойда истеъдодли болалар миллий лицейининг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлашга ишлатилади, шунингдек юбилей тадбирларини ўтказишга сарфланади.

Ўзбекистон Республикаси давлат кинокомпаниясига, Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компаниясига келгуси йилнинг сентябригача Мирзо Улуғбекнинг ҳаёти ва фаолиятини тасвирловчи бадиий ҳамда ҳужжатли фильмлар яратиш топширилди.

Фанлар академиясига Ўзбекистон Республикаси давлат матбуот комитети билан биргаликда Мирзо Улуғбекнинг рисолаларини ўзбек ва хорижий муаллифларнинг аллома ҳаётига ҳамда меросига бағишланган асарларини тайёрлаб, 1993-1994 йилларда белгиланган тартибда нашр этиш тавсия қилинди. Республика Фанлар академиясига, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига Улуғбек ва унинг шогирдлари қаламига мансуб бўлган ва хорижий кутубхоналарда сақланаётган асарларнинг асл нусхаларини аниқлаш ва уларнинг микрофильмларини олиб келиш учун чет элларга бир гуруҳ мутахассисларни юбориш таклиф этилди. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигига бу ишни амалга оширишда кўмаклашиш топширилди.

Ташкилот комитети вазирликлар, идоралар, юбилей тантаналари бўлиб ўтадиган шаҳарларнинг ҳокимликлари билан биргаликда юбилейга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ бўлган харажатлар рўйхатини тайёрлаши ва тасдиқлаши учун тақдим этиши лозим. Республика Давлат истиқболни белгилаш ва статистика комитети билан Молия вазирлигига тасдиқланган сметага мувофиқ ана шу харажатларни бюджетда кўзда тутиш топширилди.

Юбилей тадбирларини тайёрлаш ва ўтказиш учун ташкилот комитетига бўйсунадиган дирекция ташкил қилинди.

МИРЗО УЛУҒБЕКНИНГ 600 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА ЮБИЛЕЙ ТАДБИРЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ ВА ЎТКАЗИШ РЕСПУБЛИКА ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИНИНГ ТАРКИБИ

Муталов А. — Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири, ташкилот комитетининг раиси

Тўлаганов К. Н. — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, ташкилот комитети раисининг ўринбосари

Қорабоев М. Қ. — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, ташкилот комитети раисининг ўринбосари

Абдураҳмонов П. М. — Самарқанд вилоятининг ҳокими, ташкилот комитети раисининг ўринбосари

Фозилбеков А. И. — Тошкент шаҳри Ҳокими, ташкилот комитети раисининг ўринбосари

Йўлдошев Т. С. — Фанлар академияси астрономия институтининг директори, ташкилот комитетининг масъул котиби

Саидқосимов С. С. — Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси

Рисқиев Т. Т. — Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси

Мурод Муҳаммад Дўст — Ўзбекистон Республикаси Президентининг матбуот котиби

Абдуллаев Ж. А. — Олий ва ўрта махсус таълим вазири

Аҳмедов А. А. — Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг бўлим мудири

Ашрафий Ф. М. — Ўзбекистон Архитекторлар уюшмасининг раиси

Боқибоев Э. Ж. — молия вазири

Жамол Камол — Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг биринчи котиби

Раҳимов К. — алоқа вазири

Салоҳиддинов М. С. — Фанлар академиясининг президенти

Салимов О. У. — Улуғбек жамғармасининг раиси

Сафоев С. С. — ташқи ишлар вазири

Ҳазратқулов М. — Миллий ахборот агентлигининг бош директори

Ҳайитбоев Э. Қ. — маданият ишлари вазири

Хидиров Т. П. — Қашқадарё вилоятининг ҳокими

Шодиметов Ю. Ш. — Вазирлар маҳкамасининг бўлим мудири

Шоғуломов Р. — Давлат матбуот комитетининг раиси

Юсуфбеков Н. Р. — Давлат фан ва техника комитетининг раиси

Ёдгоров Д. С. — Бухоро вилоятининг ҳокими

Яҳёев Ш. Ғ. — Давлат телерадиоэшиттириш компаниясининг раиси

БУЮК МУНАЖЖИМГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси жаҳон фани ва маданияти хазинасига улкан ҳисса қўшган аллома Муҳаммад Тарағай Улуғбек таваллудининг 600 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди. 22 апрель куни ушбу маъракага ҳозирлик кўрувчи ишчи гуруҳнинг мажлиси бўлди. Унда тегишли вазирликлар ва ташкилотлар, Давлат телевидение ва радиоэшиттириш, кино компаниялари, Давлат матбуот комитети, Фанлар академияси, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Ғиждувон ҳокимликлари 1993-94 йилларда амалга ошириладиган тадбирларни ишлаб чиқишлари лозимлиги таъкидланди. Юбилей тантаналарини уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида маъмурият тузиладиган бўлди.

(ЎзА).

** Танловга марҳамат!*

ЎЗБЕКИСТОН—КЕЛАЖАГИ БУЮК ДАВЛАТ

1993 ЙИЛНИНГ 1 сентябрида Ўзбекистон Республикаси ўз мустақиллигини қўлга киритганлигига икки йил тўлади.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг журналистлар жамоаси ана шу шонли санага тараддуд кўра бориб «Тўқимачилик комбинати» Тошкент ип-газлама бирлашмаси билан биргаликда газета услубидаги энг яхши асарлар (очерклар, корреспонденциялар, репортажлар, суҳбатлар) ва энг яхши суратларнинг танловини эълон қилади.

Танловга юбориладиган мақолалар ва суратларда Ўзбекистон Республикасининг бугунги куни ёрқин ва чуқур тасвирланмоғи, давр тақозоси туфайли қийинчиликларнинг енгиб ўтилаётганлиги, инсоннинг бунёдкорлик ишлари, меҳнат, илмий, ижодий жамоаларнинг фаолияти, халқлар дўстлиги кўрсатилмоғи керак. **Бунда энг муҳим вазифа миллий мустақилликни шакллантириш борасида кўп саъй-ҳаракатлар қилаётган инсоннинг бутун бўй-басти ифодаланмоғи даркор. Бинобарин, ҳамма мақолалар ва суратлар танлов шиорига — «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» деган шиорга жавоб бермоғи лозим.**

Якунлари 1993 йил 2 сентябрь куни чиқариладиган ушбу танловга профессионал журналистлар билан бир қаторда азиз муштарийларимизнинг ҳам ижод намуналари қабул қилинади.

Нуфузли ҳайъат аъзолари аниқлайдиган энг яхши ижод намуналарининг муаллифларига қуйидаги мукофотлар белгиланган:

- **1-ўрин учун — 20 минг сўм;**
- **2-ўрин учун — 10 минг сўм;**
- **3-ўрин учун — 5 минг сўм.**

● Шунингдек, ҳар бири 3 минг сўмдан иборат бўлган учта рағбатлантирувчи мукофот ҳам белгиланган.

Сурат оладиган журналистлар ва ҳаваскор сураткашлар учун қуйидаги мукофотлар белгиланган:

- **1-ўрин учун — 15 минг сўм;**
- **2-ўрин учун — 10 минг сўм;**
- **3-ўрин учун — 5 минг сўм.**

● Бу ерда ҳам ҳар бири 3 минг сўмдан иборат бўлган учта рағбатлантирувчи мукофот белгиланган. **Танловга юбориладиган ижод намуналари (мақолаларнинг ҳажми икки оралиқда машинкада ёзилган 8 саҳифадан ортиқ бўлмаслиги ва суратларнинг катталиги силлиқ қоғозда 12х18 сантиметрдан кичик бўлмаслиги керак) шу йилнинг 15 августига қадар қуйидаги манзилга: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленинград кўчаси, 32-уй, «Тошкент оқшоми» газета таҳририятига, «Танловга» деган белги албатта қўйилган ҳолда жўнатилиши керак.**

Танлов қатнашчиларига аввалдан эслатиб қўймоқчимиз: танловга йўлланган ижод намуналари таҳлил қилинмайди ва қайтарилмайди.

«Оқшом» газетаси ўз муаллифларига, муштарийларига мурожаат қилади: келинглар, азиз дўстлар, биргаликда саъй-ҳаракат қилиб сизлар билан ҳамкорликда газетамиз саҳифаларида мустақил Ўзбекистонимизнинг ўзига хос солномасини яратайлик, токи келажак авлодларимиз ана шу солномалар орқали мустақил республикамизнинг дастлабки қадамларидан хабардор бўлсин.

Биз танлов қатнашчиларининг ҳаммаларига омад ёр бўлишини тилаб қоламиз.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Самарқанд вилояти фаолларининг бўлиб ўтган йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Жиззах ва Сурхондарё вилоят кенгашлари сессияларида сўзлаган нутқларида баён этилган фикрлар асосида вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш масалалари муҳокама этилди.

● Наманган шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасида пахта хом ашёсидан плашчбоп янги газлама тайёрлаш йўлга қўйилди. «Наврўз» деб ном берилган янги газламадан 1 миллион метри тўқилиб, истеъмолчиларга жўнатилди.

● Республика Вазирлар маҳкамасида Мукаррама Турғунбоева таваллудининг 80 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.

ҲАМДУСТЛИКДА

● Беларусь ва Польша мудофаа вазирликлари 5 йилга мўлжалланган ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзоладилар.

● Чечен парламенти 5 июнда республикада референдум ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди.

● Москва банклараро валюта биржасида АҚШнинг 1 доллари 795 рублга тўғри келди.

ХОРИЖДА

● Туркияда Арманистон ва Озарбайжон Президентлари Л. Тер-Петросян ва А. Элчибейлар учрашиб, Тоғли Қорабоғ атрофидаги урушни тезроқ тўхтатишни айтдилар.

● Италия ҳукумати истеъфога чиқишини билдирди.

● Грузия парламенти абхаз халқига қон тўкилишларини тўхтатиш даъвати билан мурожаат қабул қилди.

МУШТАРИЙЛАРИМИЗ ДИҚҚАТИГА!

«Тошкент оқшоми» газетасига 1993 йилнинг иккинчи ярми учун обуна давом этмоқда.

Обунани республикамизнинг барча алоқа бўлимларида 5 майгача расмийлаштиришингиз мумкин.

Газета нашри — 64690.

1993 йил — Болаларни она сути билан боқиш йили

ЖЎШҚИН ҲАЁТ МАНБАИ

ЧИЛОНЗОР туманидаги «Саломатлик» марказида «1993 йил — фарзандларни она сути билан боқиш йили» шиори остида кўрик-танлов бўлиб ўтди. Кўргазмада 7-шаҳар туғруқхонаси, 10-юқумли касалликлар шифохонаси, 9-туғруқхона, 16, 20 ва 29-поликлиникаларнинг жамоалари ўзлари тайёрлаган кўргазмали суратларни намойиш этишди.

Мазкур тадбирни туман соғлиқни сақлаш бўлими мудирининг ўринбосари Мавжуда Солиҳова кириш сўзи билан очди. Сўзга чиққан шифокорлар ҳамда «Саломатлик» марказининг ходимлари оналик ва болаликни ҳимоя қилиш, она сутининг хусусиятлари, шунингдек, Президентимиз томонидан таъсис этилган «Соғлом авлод учун» ордени ҳақида тўхталиб ўтишди.

Кўргазмалар орасида айниқса тумандаги 29-поликлиника ходими Мунаввар Шоазимованинг туркум суратлари ҳайъат аъзоларига манзур бўлиб, у биринчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Бошқа фахрли ўринлар эса 9-туғруқхонанинг 1-тоифали шифокори Сидорова, 16-поликлиника бош шифокори ёрдамчиси Бахрия Хисматулина, 20-поликлиника 1-тоифали шифокори Дилором Тўрахўжаеваларга насиб этди.

Дилдора ОРИПОВА,
Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг толибаси.

Тарихий обидаларимиз

КЎК ТОШЛИ ЁДГОРЛИК

ХАЛҚ орасида «Кўкмасжид» номи билан юритилувчи меъморий ёдгорлик кўҳна шаҳримизнинг эски қисмидаги Бешёғоч даҳаси билан Чорсу (ҳозирги Бош универсал дўкон) оралиғидаги «Коллектив» кўчасининг паст-баланд турар жойлари орасида жойлашган. Кейинги йилларда ёдгорлик яқинига Беньков номидаги бадиий билим юртининг янги биноси қурилиши муносабати билан шу яқин атрофдаги эски уйлар бузилиб, меъморий обида кўзга яққол кўриниб қолди.

Мазкур ёдгорликни иложи борича сақлаб қолиш, таъмирдан чиқариб, асл ҳолига қайтариш мақсадида Ўзбекистон маданий ёдгорликларни таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтининг бир гуруҳ мутахассислари томонидан ҳар томонлама чуқур ўрганиш, ўлчаш ишлари амалга оширилди. Бунинг натижасида ёдгорлик тарихи ва унинг қурилишига оид қимматли маълумотлар тўпланди.

Олиб борилган илмий изланишлардан маълум бўлдики, бу ёдгорлик даставвал пештоқли дарвозахона, баланд минорали кенг ҳовли, бир қаватли мадраса, тўрда эса нақшинкор ва гумбазли масжид биносидан иборат меъморий ансамбль бўлган. Вақтлар ўтиши билан кучли зилзилалар, турли даврларда ҳар хил мақсадларда тартибсиз фойдаланишлар ва бир неча бор созланиши оқибатида меъморий мажмуанинг ўтган асрдаги дастлабки қиёфаси ва ташқи салобати аста-секин йўқолиб борган. Бизнинг замонамизга келиб эса бу мажмуадан фақат кўримсиз дарвозахона, кенг ҳовлининг ярмиси ҳамда масжид биноси сақланиб қолган, холос.

Масжид биноси асосан икки қисм, гумбазли хонақоҳ ҳамда ёзги кўп устунли айвондан иборатдир. Хонақоҳ қисми ўзига хос услубда ишланган. Томи меъморчилигимизда кенг тарқалган равоқли токчалар, улар устига ғўласимон пойгумбаз, барабанга эса улкан гумбаз ўрнатилган. Томга гумбаз ишланганлигига қарамай чиройли ва енгил чиққан бўлиб, бу устанинг маҳорат даражасини кўрсатади. Хонақоҳ ичидаги жанубий тўкис деворга чуқур равоқли меҳроб ва токчалар ишланган. Меҳроб тепасидаги китобанинг бир қисми турли бўёқ ва оҳак қолдиқларидан тозаланганда бу ерда арабий ёзув борлиги аниқланади. Меҳроб таъмир қолдиқларидан бутунлай тозаланса ёдгорлик тарихига оид қимматли маълумотлар чиқиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

Хонақоҳнинг жанубий томонида қатор устунли ёзги айвон жойлашган. Айвон шифти Ўрта Осиё меъморчилигида кенг тарқалган хари солиб, улар ораси тоқилар билан тўлдирилган услубда ишланган. Шу ерлик нуроний қарияларнинг ҳикоя қилишича, айвон шифти даставвал қизил, кўк, сариқ ва бошқа ранг-баранг чиройли гуллар ва ислимий нақшлар билан безатилган. Кейинчалик бу нақшлар устидан бўёқ суртилиб, йўқ қилиб юборилган. Лекин диққат билан кузатган киши нақш ва гуллар қолдиғи борлигини сезади.

Айвон шифти саккиз дона кўп қиррали ёғоч устунлар устига қўйилган. Устунлар тагига эса кўк рангдаги тош ва мармар тагкурсилар турли кўринишда йўнилиб ўрнатилган. Кўп вақтлар ўтиши, иссиқ ҳамда совуқнинг таъсирида кўк тошлар ўзининг дастлабки рангини қисман йўқотиб, кулранг ҳолга келиб қолган. Бу тош ва мармарлар Нурота тоғларидан келтирилиб, йўниб ўрнатилган. Ёдгорликда ишлатилган пишиқ ғиштлар асосан шаҳар ташқарисидаги Қўқон дарвозаси яқинида қурилган Пошшахўжа Зебочининг ғишт хумдонида тайёрланиб, ташиб келтирилган.

Олиб борилган илмий тадқиқотлардан шу нарса маълум бўлдики, ушбу меъморий мажмуа ёдгорлиги 1830—1835 йиллар давомида тошкентлик савдогарлар, ака-ука Нодирматбой ва Ҳожиматбойлар томонидан уларнинг маблағига қурилган. Бунёдкорлик ишларида Бухоро ва Қўқон шаҳарларидан келган моҳир халқ усталари иштирок этадилар. Бухоролик усталар ғишт териш, гумбаз кўтариш ишларини бажарсалар, қўқонлик усталар айвон шифтларидаги чиройли нақшларни ишлаб, унга гўзаллик бахш этишган.

Меъморий ёдгорлик аввалига Нодирматбой ва Ҳожиматбойлар номида юритилган. Кейинчалик айвон устунлари тагига кўк тош — тагкурси асослар ишлатилгандан сўнг «Кўкмасжид» деб юритила бошланган. Шу даҳалик кексаларнинг айтишича, кўк тошлардан тараладиган ёқимли ҳидлар ўта шифобахш бўлганлиги сабабли, кўп йиллар давомида халқимиз ундан турли аллергик ва бошқа юқумли касалликлар, айниқса кўкйўтални даволашда кенг фойдаланиб келганлар.

Шўролар даврига келиб ёдгорлик биносидан қизил чойхона, мактаб, турар жой биноси ва бошқа мақсадларда фойдаланилади. 1964 йили санъатшунос И. Бородина, 1970 йили меъмор Х. Мамишевлар томонидан рўйхатга олинди. 1983 йили эса таъмирлаш институтининг меъмори Зулфия Қирғизбоева томонидан ёдгорликни ҳар томонлама чуқур ўрганиш, ўлчаш ва таъмир лойиҳа ишлари амалга оширилди. Шу кунларда бу меъморий мажмуа биносига чарм-мўйна фабрикасининг бир бўлаги жойлашган.

Афсуски ўз даврида фақат масжидгина эмас, балки жафокаш халқимизнинг маънавий бойлиги ҳамда шифо маскани бўлиб хизмат қилган «Кўкмасжид» меъморий ёдгорлик биноси шу кунларда таъмирталаб бўлиб, қаровсиз ҳолда ётибди.

Абдужаббор ЯҲЁЕВ,

Ҳ. Ҳ. Ниёзий номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот институтининг меъморчилик бўлими аспиранти.

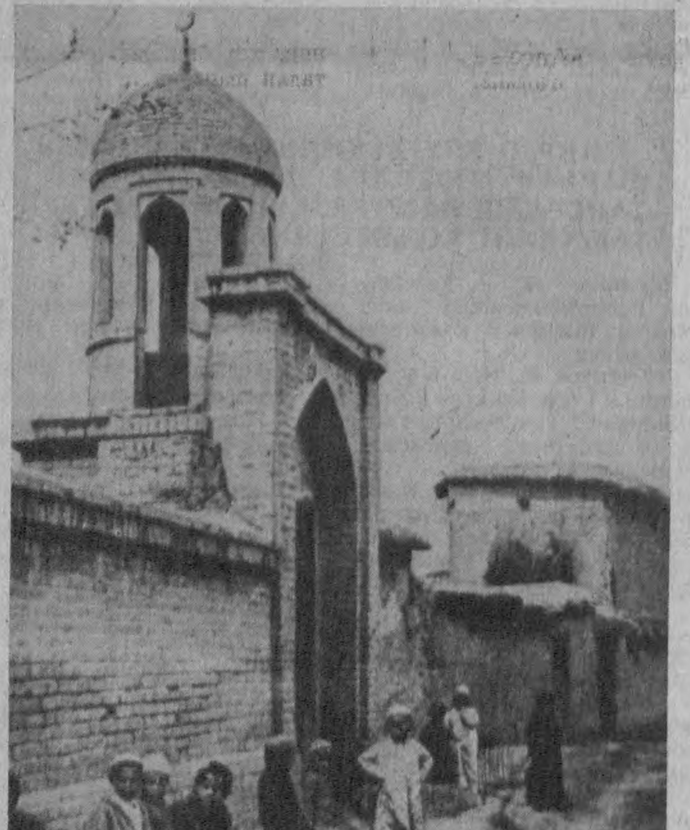

СУРАТДА: обидага кираверишдаги дарвоза.

Ёдномалар

ЯХШИЛИК БОҚИЙ ҚОЛАДИ

ДАРҲАҚИҚАТ инсон умрининг мазмуни унинг қанча яшагани билан эмас, балки ҳаётдаги ўрни, одамларга қилган яхшилиги билан ўлчанади. Зеро, ана шундай меҳр-оқибатли инсонлар дунёдан барвақт ўтиб кетган бўлсалар-да, уларнинг қилган иши, яхшилиги эл оғзидан тушмайди. Бугун биз номини тилга олиб руҳини шод этмоқчи бўлган Ҳамидулла ака Юнусов ҳам ана шундай тоифага кирувчи кишилардан эди. У фидойи матбаачи, бутун умрини шу сермашаққат касбга бахшида этиш билан бирга журналистика соҳасида ҳам қалам тебратишга вақт топарди. Ҳамидулла аканинг қисқа ва лўнда, кунимизнинг долзарб мавзуларига бағишланган танқидий руҳдаги мақолаларини ўқиганлар бунга шоҳид.

Ҳамидулла ака билан қўшни маҳаллада ёнма-ён яшаганимиз учунми ёки ишхонамиз ҳам бир-бирига узвий боғлиқлиги сабаблими, ҳар қалай тез-тез учрашиб, суҳбатлашиб турардик. Шундай кезларда ҳар сафар биринчи сўзни: «Қалай, ишлар яхшими, қийинчилик йўқми?» деган гап билан бошларди. Ҳамидулла ака ўзгалар аҳволи билан қизиқарди-ю, лекин ҳеч қачон ўз ишидан, ҳаётидан нолимасди. Суҳбат асносида кайфиятингизни кўтаришга ҳаракат қиларди. Ҳатто у ноҳақ ишдан кетган кезларда ҳам бировга зорланмади, ўзини ҳақ, ўзгаларни ноҳақ санаб кимларгадир шикоят қилиб юрмади. Бир куни у билан бекатда учрашиб қолганимиздаги гапи ҳеч эсимдан чиқмайди.

— Буни ҳаёт дейдилар, ука. Инсон умри давомида яхши ва ёмонликларнинг ҳам гувоҳи бўлади. Фақат бундан тўғри хулоса чиқариш керак. Умр ўткинчи. Яхшилик эса боқий қолади. Энг муҳими одамлар эътиборидан четда қолмаслик.

Келинг, Ҳамидулла аканинг ҳаёт йўлига бир лаҳза назар ташлайлик.

Унда геология илмига қизиқиш эрта уйғонди. Шу мақсадда ўрта мактабни битириб, тўғри тоғ ишлари техникумига ўқишга кирди. Уни тугатгач Ангренда 3—4 йил мутахассислиги бўйича ишлади.

— Ўшанда шаҳар газетасида бир-икки мақолам чиқди-ю, журналистикага ҳавасим ортиб кетди, — деб эслаганди Ҳамидулла ака. — Кейин Тошкентга қайтиб нашриётга ишга кирдим. Тошкент Давлат университетининг журналистика факультетини сиртдан битирдим. Хуллас, 1957 йилдан бери нашриётда ишлаб келаяпман.

Чиндан ҳам у 27 йиллик умрини, меҳрини, қалб қўрини севимли корхонасига бағишлади. Унинг равнақи йўлида меҳнат қилди. Кичик бир корхонани марказлашган қудратли нашриётга айлантиришда «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг бош директори (уни янги номи билан атадик) Ислом ака Шоғулómов билан елкама-елка туриб ишлади. Ҳозирги 17 ва 7 қаватли газета ва журнал мажмуаларини бунёд этиш ўз-ўзидан бўлмади-ку ахир. Уларнинг лойиҳа чизмасидан тортиб, то бунёд этилгунча Ҳамидулла ака директорнинг хўжалик ишлари бўйича муовини сифатида озмунча тер тўкдими. Ҳукуматимиз раҳбарияти, қолаверса мана шу яхши инсонларнинг саъй-ҳаракатлари ва ғамхўрлиги туфайли муҳташам биноларнинг кенг ва ёруғ хоналарида ўтириш биз журналистларга насиб этди.

Биргина шуми? Қибрайдаги «Навбаҳор» даволаш маскани, унинг ёнидаги болалар оромгоҳи, Бурчмулла яқинидаги Гагарин номли дам олиш зонаси ва кашшофлар боғини тиклаш, уларни ободонлаштириш, жиҳозлар билан таъминлашдаги Ҳамидулла ака Юнусовнинг хизматларини унутиб бўлармиди?! Унинг одамларга қилган яхшиликларичи? Кимларнингдир уй олишида, баъзиларга қарилик нафақасини тиклашда, муҳтож оилаларга ёрдам беришдаги холис ва беминнат хизматлари озмунчами? Корхонада Ҳамидулла ака билан бир даврда ишлаган хоҳлаган кишидан сўрасангиз бу инсоннинг одамларга меҳр-оқибати ҳақида истаганча гапириши мумкин.

Инсоф билан айтганда қанча-қанча савобли ишларга бош-қош бўлган шундай инсонга адолатсизлик туфайли қадрдон корхонани тарк этиш осон эмасди. Бироқ у умидли дунёдан умидини узмади...

Ҳақиқат эгилади, букилади, лекин синмайди, деганларича бор экан. Орадан беш йил ўтиб Ислом ака Шоғуломов ўрнига қайтди. Буни бутун жамоа хурсандчилик билан кутиб олди. Чунки нашриётнинг ҳар иккала жонкуяр фидойилари ишдан кетгач корхона механизми ишдан чиққан, ношуд раҳбарлар эса ишлаб чиқаришни ўтказиб қўйишганди.

Зудлик билан ишга ўзгариш ясаш лозим эди. Бунинг учун директорга Ҳамидулла акадек фидойилар керак эди. Шу мақсадда уни ўз ўрнига тикламоқчи бўлишди. Бу кун афсуски Ҳамидулла акага насиб этмади. У 1989 йил 57 ёшида бевақт оламдан кўз юмди. Чунки беш йиллик адолатсизлик, ноҳақлик уни ич-ичидан кемирган, аъзойи баданига ўзининг заҳри қотилини ўтказиб бўлган эди.

Ҳамидулла ака ўзи истиқомат қилган маҳалласида ҳам катта обрўга эга эди. У ҳеч қачон маҳалладошларидан ёрдамини аямаган, уларнинг тўй ва маросимларида фаол қатнашарди. Шунинг учун маҳалла аҳли у билан фахрланар, ҳурматини ўрнига қўяр эди. Яқинда Ҳамидулла ака яшаган маҳалла комитетининг раиси Абдуазим Шарифхўжаев билан учрашиб қолдик.

— Яхши инсон эди, Ҳамидулла. Афсус умри қисқа экан. Ана шунақа ҳаётда ўрин қолдирган инсонлар ҳақида ҳар қанча ёзилса кам, — дея куйиниб уқдирди менга Абдуазим ака.

...Мансурхўжаев номли маҳалланинг Шўроб кўчасида бир хонадон бор. Бу Ҳамидулла ака яшаган ва ҳозирда унинг оиласи истиқомат қилаётган уй. Бу оилада беш фарзанд тарбияланиб вояга етган. Уларнинг ҳаммаси ўқимишли, олий маълумотли. Энг катта ўғил Омонулла Юнусов отаси изидан борди. Ҳозирда у «Шарқ» нашриёт-матбаа концернида режалаштириш бўлимини бошқармоқда. Кичик ўғил Файзулло ҳам журналист. У Ўзбекистон радиосининг «Ватандошлар» радиожурналида муҳаррир. Ҳамидулла аканинг қизлари — Шаҳло, Шаҳноза, Гулнозалар ҳам турли институтларни битиришиб, ўз соҳалари бўйича ишлашади. Ўнта набирага бош бўлган Нафиса она эса ҳамиша фарзандлари ва набиралари ардоғида.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Энг афзали — тотувлик

ГУЗАРНИНГ РАМЗИЙ КАЛИТИ

МАҲАЛЛАДА эрталабдан карнай-сурнай садолари янграй бошлади. «Садоқат» фольклор дастаси, туман бадиий ҳаваскор ёшлар гуруҳи бу ерда қад ростлаган янги бино ҳовлисига тўпланаётган меҳмонларни хушнуд этиб туришибди. Тадбир учун ҳамма нарса шай қилиб қўйилган. Чойхона ёнига миллий қозоқ ўтовлари тикилган. Чунки бу маҳаллада асосан қозоқ миллатига мансуб аҳоли истиқомат қилади. Ўтовлар миллий тусда безатилган. Қозоқ миллий таомлари эса дастурхон ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Қозонларда сумалак, беш бармоқ ва ошлар дамланган.

Тантанани «Бузовчи» маҳалла комитетининг раиси Убайдулла Сарсенбоев кириш сўзи билан очди.

Шундан сўнг Бектемир тумани ҳокими Шукурилло Ҳикматов, Ўзбекистон Халқ демократик партияси туман кенгашининг биринчи котиби Раъно Маматқуловалар ҳам сўзга чиқишди.

5-махсус механизациялашган кўчма колонна раҳбари Абдумалик Раҳмонов «Бузовчи» маҳалла комитетининг раиси Убайдулла Сарсенбоевга янги қурилган маҳалла гузарининг рамзий калитини топширди.

Турли миллат ва элат вакиллари иштирок этган ушбу тантана унинг қатнашчилари қалбига қувонч бағишлади.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

Кекса юрак мавжлари

РУБОИЙЛАР

Кўкрагим покиза темир-терсакдан,
Мағрурлик топмадим чапак-қарсакдан,
Халқимга ёқдимми, балки ёқмадим,
Ажратмай шолини қора курмакдан.

●

Ешликни орзуси оддий тузоқдир,
Умидинг измингдан жуда узоқдир.
Жумбоқни ечолмай умрим охирлар,
Ким билсин бу савол кўп умрзоқдир.

●

Осмондаги юлдузни қувса бўладими!
Ерим қуйган доғларин ювса бўладими!
Уй йил ёндим куйида васлига етолмай,
Юрак ипни тирналар, чувса бўладими!

●

Барча хотин ёки қиз номус билан оқиладир.
Уйла андоқ мевасиз ток новдасиз ёқиладир.
Беҳаё, енгилсифат юрган йўлингга боқмасанг
Шошқалоқ жонвор мудом тўрт оёқда қоқиладур.

●

Бевақт хўроз қичқирмас субҳи саҳар бўлмаса,
Қушлар сабабсиз учмас хавфу хатар сезмаса,
Дарду бало ёпишгай инсон ҳадик этмаса
Жисму жаҳолатидан оғриқ хабар қилмаса.

●

Бир томон ишқим азоби, бир томон дунёи ғам,
Уйла ким тўфон билан ёмғир аро ёнмиш шағам.
Не қилай, арзим эшитмас котиби афлок ғаранг
Икки оташ ўртасида муттасил жон муттаҳам.

Файзулла ХАЙРУЛЛО.

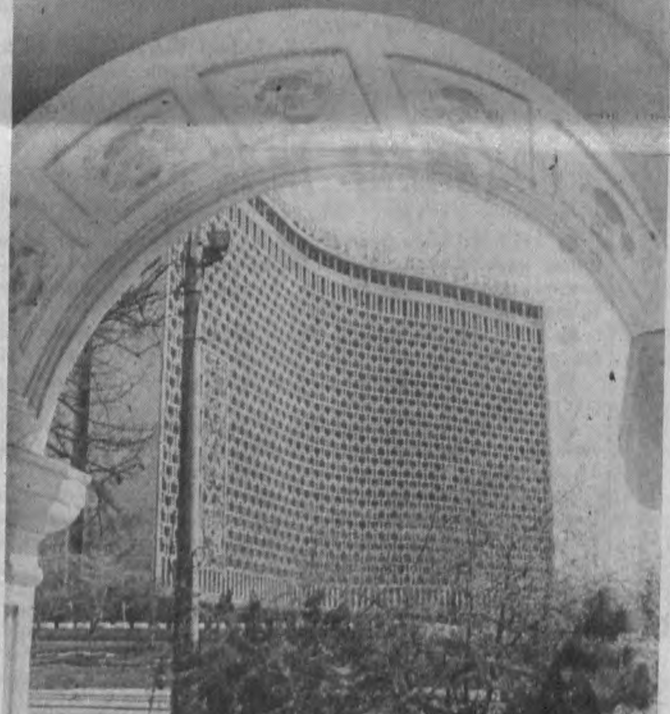

Гўзал Тошкентимиз баҳор фаслида янада кўркамлашади.
СУРАТДА: «Ўзбекистон» меҳмонхонасининг кўриниши.

Рустам Шарипов сурати.

Кўпнинг кенгашига

ҚАРО КЎЗИМ КЕЛУ МАРДУМ...

1967 ЙИЛНИНГ кузи эди. Фрунзе политехника институтининг иккинчи курсида ўқирдим. Бизни Қирғизистоннинг Чўнг Кемин деган жойига ҳашарга юборишди.

Чўнг Кемин тўрт ён бағри тоғ, ўртаси паст текислик бўлиб, Чу дарёси ўша ерлардан бошланади. Дам олиш кунларининг бирида уч-тўртта курсдош маҳаллий қабристонга зиёрат қилгани бордик. Қирғизларнинг қабрлари катта-катта бўлиб, устидаги сағанасини уйдек баланд қилиб кўтариб қўйилар экан.

Бу кўҳна қабристон адир бошланишида бўлиб, одам белигача келадиган кўм-кўк тоғ ўт-ўланлари, бири-биридан чиройли ёввойи гуллар ўсиб ётарди. Биз аввало мозорни айланиб чиқдик-да бир чеккага, майсалар устига қўлимиздаги кўрпачаларни тўшаб ўтириб, билганимизча фотиҳа ўқидик. Шу ерда ётган азизларни эслашдик, ким билади дейсиз, бу ерда буюк Манаснинг авлод-аждодлари ётгандир...

Кейин ким китоб, ким журнал ўқиб, ҳордиқ чиқардик. Мен эса ҳавасга ёзиб юрадиган шеърларимни ўқиб, ётиб ухлаб қолибман. Туш кўрсам, ажабо: қирғизча қалпоқ кийган, чўққи соқолли бир чол келиб: «Тур ўғлим, шеърингни ёз», деди. Мен қўрқа-писа, қаламим йўққу, дедим. У ёнидан улкан бир ажойиб қаламни олиб қўлимга тутқазди-да: «Ёз, қўрқма, дилингдагини ёз», деди. Мен уйғониб кетдим, бир оз сукут сақлаб ёза кетдим.

Бугун бўлдим кенг қабристонда,
Ётар бунда минг-минглаб киши.
Ҳеч қайсисини танимайман рост,
Аммо дилда улар ташвиши.

Баъзисида мармар тошлар бор,
Баъзисида йўқ панжара ҳам.
Баъзисида хўп гуллар битган,
Баъзисида янтоқ, ўт ғарам.

Қабрларга қараб билдимки,
Қайси бири ўтгандир қандай.
Баъзилари ғам-алам билан,
Баъзилари яшнаб чамандай.

Ким орттирган бўлса кўплаб дўст,
Шунда кўрдим мармар, шунда гул.
Ким ўстирган маъқул бир фарзанд
Шунда сайрар хуш овоз булбул.

Ким ўтгандир бедўст, беиззат,
Ким ўстирган номаъқул фарзанд.
Шунда янтоқ, шунда ўт ғарам,
Шунга икки дунё ғам-алам!

Мана шу воқеадан қарийб чорак аср вақт ўтди. Хизмат юзасидан тез-тез республикамиз шаҳар ва қишлоқларида бўлиб тураман. Қаерга бормай биринчи галда менда ўша ердаги қабристонни зиёрат қилиш одати бор. Ҳар бир қабрга эгилиб, ҳар бир сағана тошидаги ёзувни ўқиб эзилиб, ситилиб, ўтаман. Олам ҳақида, ҳаёт ҳақида фикр юргизаман. Ўз хаёлларим чигалига ўралашиб кетаман. Лекин қанчалик оғир бўлмасин бу оламни тарк этолмайман. Биласизми, қабристонга қараб, мана шу ерлик туб аҳолининг меҳр-оқибатини, феъл-атворини, боринги туриш-турмушини аниқлагандай бўламан. Уларнинг борлиғини ўқигандай бўламан.

Кейинги пайтларда мозорларга аҳамият бериш бир мунча яхши томонга ўзгарди. Кўп қабристонлар ичи дид билан тартибга солинган, дарахт ва гуллар ўтқазилиб, сўлим хиёбонларга айлантирилган.

Менинг ўтган авлодларим «Чилонзор ота» қабристонида ётишибди. Ҳар сафарга отланганимда ва қайтганимда албатта қабристонга кириб, ўтганларни ёд этаман, руҳларига бағишлаб фотиҳа ўқийман.

Мозорга сўнгги марта кирганимда гўрковимиз Ёқуб ака йўл устидаги бир қабрни сувайтган эканлар. У кишига яқинлашганимда салом-алик қилдим-да, сўрадим:

— Бу кимнинг қабри? — Ёқуб ака чуқур нафас олдилар-да:

— Бир одамники, — дедилар.

— У киши яқин танишингиз эдиларми?

— Йўқ.

— Тушундим, у кишининг қариндошлари сиздан илтимос қилишган.

— Йўқ.

Шундан кейин Ёқуб ака сукут сақлаганча ишларини давом эттирдилар. Мен хилхонамиз томон йўл олдим. Орқамга қайтаётганимда Ёқуб ака ишни тугатиб ишком тагидаги курсида чой ичиб ўтирардилар. Мени ёнларига ўтиришга таклиф этдилар-да, чой узатиб ҳалиги узилиб қолган суҳбатимизни давом эттирдилар.

— Биласанми, жиян, бояги қабрга бир кампир дафн этилган. Марҳуманинг уч ўғли урушдан қайтмади. Бечора ўшаларнинг доғида дунёдан фарёд чекиб ўтди. Чоли келиб хабар олиб турарди, беш-олти йил бўлди, келмай қолди. Суриштирсам у киши ҳам бандаликни бажо келтирибди. Энди ўзим қараб турмасам биров қарамайди, жиян.

Ёқуб аканинг кўзлари намланди. «Шошмаяпсанми?» — деб сўрадилар. Мен, йўқ дегач: «Юр, мозорни бирга айланиб чиқамиз» деб йўл бошладилар.

— Биласанми, бу мозорга биринчи жасад қачон қўйилгани номаълум, лекин урушдан олдин фақат шу маҳалла марҳумлари кўмилар эди. Уруш кезлари госпиталларда жон берган бошқа мусофирлар ҳам қўйилган. Кейинчалик Бешёғоч, Ракат, Янги Маҳалла, Чарх Камолон, Бўрижар атрофидагиларни ҳам олиб келишадиган бўлишди. Қабристонимиз кичкиналик қилиб қолаяпти. Бундан ташқари мени баъзи одамларнинг мозорга, ўтганлар руҳига бўлган муносабати ташвишга солади. Ҳалиги мозор майли, ҳеч кимсаси йўқ бир ғарибники. Лекин кўча-кўйда савлат тўкиб, бировга сўз бермай юрган баъзи бойваччалар ота-оналарининг қабрини йиллаб зиёрат қилмасликлари мени ҳайратга солади.

Биз ўзбекларда ибратли одат бор: киши ўлганда ҳаммамиз ёпирилиб келамиз. Бу яхши, меҳрибонлигимиздан далолат. Лекинчи, баъзи бирларимиз тириклигида иссиқ-совуғидан хабар олганмизми, йўқми 7, 20, 40, йил маъракаларини элга доврўғ солиб, катта тўйлардан ҳам ошириб, юз килолаб гуруч дамлаб ош берамиз. Янгилигида шошиб қабр устига иложи бўлса ҳамманикидан катта сағана, мармар тош ўрнатамиз. Уч-тўрт йилдан сўнг, баъзиларимиз умуман қабрдан хабар ҳам олмай қўямиз.

Ёқуб ака сўзларида давом этар эканлар чап қўллари билан кўрсатиб сўрадилар:

— У ўша қабр кимникилигини биласанми?

— Ҳа, биламан. Машҳур Мулла Тўйчи Ҳофизники.

— Ҳа, ўша олий зотники. У киши ўлганларида бутун олам мотам тутган. Мозорга одам сиғмай кетган. Ўспирин йигитча эдим, дадам оғир бўлганликлари учун жасадларини ўзим тупроққа қўйганман. Казо-казолар халқ билан бирга бел боғлаб, тобут устида йиғлаб нутқ сўзлашган. Ишонасанми, жиян, ҳозир анчадан бери бу қабрни на театр арбоблари уюшмаси, на маданият ишлари вазирлигидаги ўртоқлар, на у табаррук зот номи билан аталадиган пластинка заводию. Қарши мусиқавий драма театрининг вакиллари йўқлашади. Устиларидаги сағана тошини фарзандлари келиб тиклаб кетишди. Одамга алам қилар экан, у киши ҳаётлик чоғида ўзбек санъатининг саркори эдику! Асримиз бошларидаёқ Европага бориб овозларини пластинкага миллатимиз ичида биринчи бўлиб ёзгандилар. Ўша оғир йилларда қўшиқчилигимизни кенг омма орасида тинмай тарғиб этганлар. Ҳатто Бухоро амири қойил қолганидан у кишига сарупо совға қилган экан.

Ёқуб ака куйиб-пишиб сўзлар эди.

Шу пайт суҳбатимизни кўк тўн кийган, йиғлайвериб шишиб кетган икки йигитча келиб бўлиб юборишди.

— Ёқубжон ака, отамизни бериб қўйдик.

— Бандаликда, укаларим. Оллоҳнинг иродаси, — деб уларни Ёқуб ака юпата бошладилар.

Мен вазиятни тушунган ҳолда секин дарвоза томон йўл олдим. Улар янги лаҳад учун жой танлагани кетишди. Агар суҳбатимиз давом этганда Ёқуб ака балки қабри унут бўлиб кетган яна қанча азизларни сўзлаб берган бўларди.

Бутун борлиғим зирқирар, оёқларим бир амаллаб судралар эди. Кўча муюлишидаги биринчи ҳовлидан қўшиқ эшитиларди. Радиода хонанда шикасталик билан куйларди:

Қаро кўзим келу мардумлиғи эмди фан қилғил...

Омонулло МУТАЛОВ,
доцент.

Умрбоқий удумларимиз

«ДЎСТЛИК»ДАГИ ШОДИЁНА

ТУРЛИ миллат вакиллари истиқомат қилаётган маҳалламиз Қорақамиш даҳасидаги энг обод ва сўлим масканлардан биридир. Одатда дам олиш кунлари ва оқшомлари клубга йиғилиб, бугунги куннинг долзарб масалалари хусусида суҳбатлашамиз. Ўз меҳнат ютуқларимиз билан ўртоқлашиб, тинч-тотув яшаётганимиздан ҳукуматимиз раҳбарларига чуқур миннатдорчилик билдирамиз. Жамоамизда тез-тез ҳашар уюштириб турилади. Маҳалла комитетининг раиси, меҳнат фахрийси Ислом ака Илҳомов бошчилигида кенг кўламдаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилмоқда.

Яқинда аҳил жамоамиз Наврўз байрамини катта шодиёналар билан кутиб олди. Айёмга туман ҳокимлиги, қўшни маҳаллалардан меҳмонлар таклиф этилди. Шу куни барчанинг чеҳрасида табассум, хуш кайфият сезилиб турарди. Сўз олган фахрийлар ва меҳмонлар йиғилганларга дил сўзларини изҳор этдилар. Санъаткорлар томонидан ижро этилган куй ва қўшиқларда она диёр, истиқлол, баҳор, Наврўз тараннум этилди.

Байрам дастури анча вақтгача давом этди.

Исмоил УСМОН,
«Дўстлик» маҳалла комитетининг котиби.

АЙЁМ ҚУВОНЧИ

СОБИР Раҳимов туманидаги «Работ» маҳалласида ҳам Наврўз айёми кенг нишонланди. Маҳалла ҳудудидаги «Дилноза» қаҳвахонаси биноси ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўлди. Ушбу тантанага пойтахтдаги турли корхона ва ташкилотлар, туман ҳокимлиги ҳамда бир неча маҳаллалардан меҳмонлар таклиф этилди.

Байрам дастурхонига Наврўзнинг энг тансиқ таоми сумалак тортилди. Шундан сўнг маҳалла комитетининг раиси Йўлдош ота Раҳимов йиғилганларни айём билан қизғин қутлар экан, жамоа аҳлига сиҳат-саломатлик, яхши кайфият тилади.

Тўхтахўжа МАҲМУДОВ.

«ОҚИБАТ»НИНГ ОҚИБАТЛИ ОДАМЛАРИ

ЮНУСОБОД туманидаги «Оқибат» маҳалласига кираверишда «Азиз маҳалладошлар! Ўз «Оқибат»ингизни унутманг, уни обод қилинг, сиздан яхши ном қолсин» деган сўзларга кўзингиз тушади. Дарҳақиқат, 2-Кисловодск маҳалласининг номи «Оқибат» деб ўзгартирилгандан сўнг гўё маҳалладошларнинг бир-бирига бўлган меҳр-оқибатлари, аҳил қўшничилик алоқалари яна ҳам ортгандай туюлади. Буни маҳаллада кейинги пайтларда ҳамжиҳатлик билан ўтказилиб турилган бири-биридан ажойиб, ёдда қоларли тадбирлар ҳам исботлаб турибди.

Куни кеча «Оқибат» маҳалласи чойхонасининг атрофидаги майдон яхшилаб супуриб-сидирилиб, байрамона дастурхонлар тузалди. Дастурхонларни эса маҳалладаги хонадонларда тайёрланган сомсалар, турли пишириқлар, кекса аяжонларимиз томонидан тайёрланган хушхўр сумалак таомлари безаб турарди.

Тушга яқин Юнусобод туманидаги М. Турғунбоева номидаги 2-маданият уйининг карнай-сурнайчилари маҳалла аҳлини янгиланиш, яшариш ва ҳамжиҳатлик байрами — Наврўзи олам тантаналарига чорлай бошлашди. Ёшу қари йиғилгач «Оқибат» маҳалла комитетининг раиси Жўра ака Аъзамов, маҳалла хотин-қизлар комитетининг раҳбари Муҳаббат опалар барчани халқимизнинг энг қадимий ва қутлуғ айёми билан табриклашгач, дастурхонга миллий одатимизга кўра тўй оши тортилди. Юқоридаги маданият уйининг истеъдодли хонандалари, ҳофизлари иштирокидаги мумтоз қўшиқлар ва шўх яллалар шу кунги тадбирга ўзгача файз-тароват бахш этди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Рақс тушади Комила, Рақсга бунча омил-а?!

Фахриддин Умурзоқов сурати.

Кашфиётлар тарихидан

ҲАРОРАТ ТУРЛИЧА ЎЛЧАНАДИ

ҲАРОРАТНИ ўлчаш белгилари бир қанча: цельсий (C), Келькин (K), фаренгейт (F), Реомюр (R), Ранкин (Ra). Кундалик турмушда бизга кўпроқ цельсий белгиси таниш. Зотан, тана ҳарорати, ҳаво ҳарорати ва бошқалар шу белги бўйича ўлчанади.

Инглиз олими Р. Гук билан нидерланд табиатшуноси Х. Гюгенс муз эриши билан сув қайнаш нуқталарини термометрнинг иккита доимий нуқтаси қилиб олишганди. 1942 йили швед олими А. Цельсий юз даражали белгини таклиф қилиб, унда сув қайнаш нуқтасини ноль билан, муз эриши нуқтасини эса 100 рақами билан белгилади.

Ҳозирда биз ана шу белгидан, фақат қулайлик учун тескари тарзда фойдаланамиз, яъни муз эриши нуқтаси термометрда ноль билан, сув қайнаш нуқтаси эса 100 билан кўрсатилган.

* * *

МУЗ эриши Кельвин белгиси бўйича 273 даража иссиққа тўғри келади, чунки ундаги ноль даража абсолют ноль деб аталади ва Цельсий белгисида 273 даража совуққа тенг. Абсолют ноль тушунчасини 1848 йили инглиз олими У. Томсон (Кельвин) жорий қилган, айтмоқчи, белги ҳам унинг номи билан аталади.

* * *

1724 ЙИЛИ немис физиги Д. Фаренгейт таклиф этган белги бўйича эса муз 32 даражада эрийди, сув 212 даражада қайнайди. Бу белги Англия ва АҚШда ишлатилади.

* * *

ФРАНЦУЗ олими Р. Реомюр таклиф этган белгининг бир даражаси эса Цельсий бўйича 1,25 даражага тенг. Ҳозирги пайтда бу белгидан фойдаланилмайди.

Акбар АЛИЕВ тайёрлаган.

Раҳмдил ва меҳр-муруввватли бўлайлик

Беминнат ғамхўрлик

МУСТАҚИЛЛИК туфайли диёримизда меҳр-шафқат, саховат, оқибат каби инсоний хислатлар қарор топиб бораётгани кўп марта таъкидланмоқда. Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг қатор Фармонларида ҳам аввало аҳолининг кам таъминланган қатлами, ёрдамга муҳтож оилаларни ижтимоий ҳимоя қилиш зарурлиги яққол намоён бўлмоқда. Ўз навбатида туманларнинг ҳокимликлари бундай йўл-йўриқ ва кўрсатмаларни ўзларига дастур билишаётганини турмушнинг ўзи кўрсатиб турибди.

...Янги йил оқшоми Улуғбек туманидаги «Бинокор» кўчасида яшовчи Шукуровлар хонадонида бахтсиз ҳодиса рўй берди. Қўни-қўшниларникида байрам шодиёнаси давом этаётган бир пайтда бу уйда ёнғин келиб чиқиб, оилага катта моддий зарар етказди. Оила бошига тушган кулфатга маҳалладошлар, туман ҳокимлигидаги мутасадди ўртоқлар бефарқ қараб туришмади.

— Меҳр-мурувват, қадр-қиммат, одамлар ўртасидаги оқибат бошингга мусибат тушганда билинар экан, — деди уй соҳибаси Шоҳиста Шукурова. — Шу воқеа содир бўлгандан кейин туман ҳокимлигидан комиссия тузилиб, хонадонимизни келиб кўришди. Етказилган моддий зарарни қоплаш мақсадида катта ғамхўрликлар кўрсатишди. Бизга иморат қуриш учун тахта, шифер, ғишт ва бошқа қурилиш жиҳозлари ажратилди. Давлатдан қарз олиб, уйни тиклашга киришдик. Район ҳокими Шавкат Мирзиёев ҳамда умр йўлдошим меҳнат қилган «Сувсоз» трестининг раҳбарлари доимо ҳолимиздан хабар олиб турдилар.

Айни пайтда бу оила аъзолари беқиёс ғамхўрлик туфайли намунали ҳаёт кечиришяпти. Умр йўлдоши бевақт вафот этган Шоҳиста Шукурова тумандаги 381-болалар боғчасида меҳнат қилиб, беш фарзандни вояга етказмоқда.

Ҳозирги мураккаб бозор иқтисодиёти даврида қийинчилик кўраётган оилаларга ана шундай беминнат ёрдам кўрсатиш ҳаётимизнинг негизига айланиб бораётгани ҳар биримизни қувонтириб, дилимизда ифтихор туйғуларини уйғотади.

Шавкат САЪДИЕВ.

Ўлкамизнинг хушманзара гўшалари

ИНСОН ҚЎЛИ ЕТМАГАН

МУСТАҚИЛ Давлатлар Ҳамдўстлигида ягона бўлган Китоб давлат қўриқхонаси ер курраси жўғрофия тарихининг табиий-илмий ёдгорлиги бўлмиш палеонтология-стратиграфия нуқталарини ўрганиш ва табиатнинг яна бир нодир бурчагини асличa сақлаб қолиш мақсадида ташкил қилинган. Китоб қўриқхонаси Зарафшон тоғ тизмасининг жануби-ғарбида Жиннидарёнинг чап тарафида, Китоб шаҳридан 45 километр шарқда жойлашган. Бундай ўзига хос қўриқхонанинг айнан шу ерда ташкил қилиниши бежиз эмас албатта, унинг ўз тарихи бор.

1978 йили Самарқанд шаҳрида геологларнинг катта халқаро анжумани бўлиб ўтди. Девон даври стратиграфиясини ўрганишга бағишланган ушбу анжуманга ўн уч хорижий давлатнинг етакчи геолог олимлари ташриф буюрдилар. Бўлажак қўриқхона ҳудудида ташкил қилинган илмий кузатишлардан олимлар у ердаги манзаралардан ҳайратда қолдилар. Негаки Хўжақўрғон ва Зинзилбон сойлари ҳавзасидаги бой палеонтологик тузилишга эга бўлган девон даврининг геологик кесимлари ҳозиргача жуда яхши сақланиб қолган эди. Табиатнинг инъомини қарангки, бошқа ўлкаларда жуда тарқоқ жойлашган турли даврларга хос қатламлар бу ўлкада, табиатнинг кичик бир бурчагида ёрқин ва кенг мужассамлашган экан.

Самарқандга қайтгач олимлар бир овоздан табиатнинг нодир бурчагини албатта сақлаш кераклигини, бу ерда қўриқхона ташкил қилиш зарурлигини қайта-қайта таъкидладилар. Ўзбек геологлари ҳам бу ғояни қўллаб-қувватладилар. Тинимсиз олиб борилган ишлар ўз натижасини қисқа муддатда кўрсатди. 1979 йили Ўзбекистон харитасида геологиянинг асосий йўналишларидан бўлмиш стратиграфия ва палеонтология муаммоларини атрофлича ўрганишга чексиз имкониятлар берадиган янги бир илмий-табиий қўриқхона пайдо бўлди. Қўриқхонадаги геологик кесимлар нафақат Ўзбекистон ёки Ўрта Осиёдаги, балки халқаро ва ўлкалараро миқёсдаги муаммоларни ечишда ҳам катта аҳамиятга эга.

Қўриқхона ҳудудида хушманзара, «тубсиз» тоғ даралари мавжуд. Ўзига хос табиатга эга бўлмиш бу даралар Оби-Сафрит, Хўжақўрғон, Зинзилбон, Новабак каби бир қатор сойларнинг кўп йиллар давомида ўз ўзанини чуқур ўйиши натижасида ҳосил бўлган. Бундай чуқур дараларнинг келиб чиқишини билиш учун қўриқхона ер қатламларининг пайдо бўлиш тарихига мурожаат қилиш лозимдир.

Қўриқхона ҳудудидаги майдонлар палеозой даврининг денгиз чўкма қатламларидан ҳосил бўлган бўлиб, қатламлар қалинлиги 4130 метргача етади. Бу қатламлар асосан карбонат жинслардан иборат. Қатламларнинг сув эрозияси таъсирида очилиб қолган жойларида ордовик, силур, девон даврлари органик қолдиқларининг нодир намуналари яққол кўзга ташланиб туради. Бу ерда тошга айланиб қолган бундай органик моддаларнинг 500 га яқин тури мавжуд.

Китоб қўриқхонаси нафақат геологик тузилиши билан диққатга сазовор, балки ундаги ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳам жуда хилма-хиллиги билан инсонни ҳайратга солади. Қўриқхонадаги 500 дан ортиқ ўсимлик турлари шу қадар ажойиб манзараларни бунёдга келтирганки, кўрган одамнинг кўзи қувонади, баҳри-дили очилади. Айниқса баҳор ойлари қўриқхонадаги табиат гўзаллиги ўзгача, бутун қўриқхона бағри қип-қизил лола гилам билан қопланади. Қўриқхонада Ўзбекистон ва Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Қизил китобига киритилган 12 турдаги ўсимлик мавжуддир. Қўриқхонада ўсимликларнинг 30 га яқин манзарали, ўнлаб озуқабоп турлари бор.

Доривор ўсимликлар ҳам қўриқхонанинг алоҳида бир бойлигидир, чунки уларнинг 40 дан ошиқ тури доришуносликда кенг қўлланилмоқда. Қўриқхона ўрмонлари 40 дан ошиқ дарахт ва бута турлари билан қопланган, улар ичида асосий ўринни қишу ёз яшил либосга бурканган зарафшон арчаси ташкил қилади. Баргли дарахтлардан заранг, дўлана, четанлар жуда кўп. Чуқур даралarda ёнғоқзорлар, толзорлар учрайди.

Қўриқхонада ҳайвонот ва қушлар оламининг 155 тури мавжуд. Улар ичида 120 хил сутэмизувчилар бор. Бу ерда ҳайвонлардан айниқса кўпроқ учрайдиганлари тўнғиз, тулки, бўрсиқ, жайра, сувсар ва суғурдир. Қўриқхонада Тяншань қўнғир айиғини ҳам кўришингиз мумкин. Аҳён-аҳёнда Ўрта Осиё кўзойнакли илони ҳам учраб туради. Ҳашарот олами ҳам ранг-баранг, уларнинг 10 га яқин тури Қизил китобга киритилган.

Юқорида келтирилган фикрлар ва далиллардан кўриниб турибдики, Китоб қўриқхонаси нафақат Ўзбекистондаги, балки Ўрта Осиёдаги ноёб табиат бурчакларидан биридир. Бу ердаги гўзал ўсимлик ва ноёб ҳайвонот дунёсини асраш, қўриқхонада мавжуд бўлган табиий, инсон таъсири ўтмаган табиатни ўз ҳолича асраш ҳар бир эзгу ниятли инсоннинг келажак авлодлар олдидаги бурчидир. Бизнинг ҳозирги кундаги вазифамиз атроф-муҳитни ҳар томонлама ўрганиш, унинг тилсимларини очиш, бойликларини аниқлаш, улардан унумли фойдаланиш йўлларини белгилаш каби бир қатор муаммолардир. Бинобарин табиат эҳсонларидан фойдаланишда ҳар бир жойнинг жўғрофий табиий ривожланиши жараёни ва воқеа-ҳодисаларини ҳисобга олиб, бундай маконларни ажратиб муҳофаза қилиш муқаддас вазифа эканлигини унутмаслигимиз керак.

Баҳодир БАҲРИТДИНОВ,
Сайдазим ХАЛИЛОВ,
жўғрофия фанлари номзодлари.

● **СУРАТЛАРДА:** Китоб давлат қўриқхонаси манзаралари.

Хоҳ ишонинг, хоҳ...

ЁВВОЙИЛАШГАН ЎСМИР

ОБИДЖОН шаҳридан 270 километр узоқликда Мараус миллий боғининг хизматчилари шу йилнинг январь ойида тўнғизлар подаси билан юрган ёши 15 лар чамасидаги ўсмирни кўриб қолишди. Бу ҳолга ҳайрон қолган хизматчилар болани қувиб, аранг қўлга туширишди.

Ёввойи ўсмир сўзлай олмайди. Билгани — тўнғизларга қўшилиб ўкириш. Емиши ўт-ўланлардан иборат. Боланинг бахтига кўп ўтмай унинг ота-онаси топилди. Отаси болани кўкрагидаги ёшлик пайтида куйдириб олган чандиғидан таниди.

Отасининг айтишига қараганда бундан 13 йил аввал, тахминан апрель ойларида боланинг онаси кир ювмоқчи бўлиб, 2 ёшли гўдагини кўтариб денгиз қирғоғига боради. Уйқуга кетган ўғли Мамадуни дарахтнинг соясига ётқизиб ухлатади. Кир-чирини ювиб қайтиб келган она боласини ухлатиб кетган еридан тополмайди. Шундан кейин ота-она кўз ёшларини кўл қилиб, фарзандини излай бошлашади ва ҳеч қандай натижа бўлмайди.

Орадан 13 йил ўтгандан сўнг Мамаду топилди. Ота-онасининг айтишига кўра у ҳозир қўшқўллаб овқат ейишга ўрганган. Энг муҳими — сўзни тушуна бошлаган.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ.

Расул ҒУЛОМОВ

Шахсий пенсионер, Ўзбекистон Республикаси фахрийлари ташкилотлари уюшмаси кенгашининг собиқ раиси Расул Ғуломович Ғуломов узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1993 йил 20 апрель куни 82 ёшида вафот этди.

Расул Ғуломов 1911 йилда Тошкент шаҳрида туғилди.

Меҳнат фаолиятини 1930 йилда педагогика техникумини битиргач, Марғилон шаҳридаги фабрика-завод таълими мактабининг ўқув ишлари мудирлигидан бошлади. Бир неча йил комсомол ва совет ишида бўлди.

1943 йилдан 1948 йилгача партия ишида, сўнгра Республика Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосари лавозимида ишлади.

1951 йилда у меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроқўмининг раиси этиб сайланди. 1956 йилдан Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи котиби, республика Вазирлар Кенгаши Раисининг биринчи ўринбосари, Тошкент вилоят партия комитетининг биринчи котиби бўлди. 1961-1964 йилларда республика ўқитувчилар малакасини ошириш институтига бошчилик қилди, сўнгра йигирма йилдан кўпроқ вақт республика давлат кинематография комитети раисининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлади. 1985 йилдан пенсионер.

1987 йил мартида республика уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг раиси этиб сайланди, шу лавозимда 1993 йилнинг февралигача ишлади.

Расул Ғуломов обрў-эътибор қозонди. Фахрийлар кенгашининг ишини уруш ва меҳнат фахрийлари ижтимоий-маиший шароитини яхшилаш масалаларини ҳал этишга, уларни ижтимоий фойдали фаолиятга ва ёшлар тарбиясига жалб этишга моҳирона йўналтириб турди.

Учта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, иккита «Ҳурмат Белгиси» ордени, медаль, Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган.

Расул Ғуломовнинг порлоқ хотираси қалбимизда абадий сақланади.

И. А. Каримов, Ш. М. Йўлдошев, А. М. Муталов, И. Ҳ. Жўрабеков, М. Қ. Қорабоев, Р. У. Аҳмедов, А. И. Фозилбеков, Б. Р. Раҳимов, М. Қ. Қаюмов, Н. А. Муҳиддинов.

Ажойиботлар қомуси

ЖОСУС БЕРГАН ШОН-ШАРАФ

ЎЗ ҲАЁТИДА кўплаб илмий-фантастик, саргузашт асарлар ёзган Артур Конан Дойл ўзи орзу қилган шуҳратга ниҳоят эришди. Унга бу абадий шон-шарафни буюк жосус, изқувар ва доно Шерлок Холмс олиб берди. Айни чоғда Конан Дойл билан бирга Шерлок Холмс ҳам худди тирик, ҳаётда яшаб ўтган инсонлардек абадият топди. Ҳатто Конан Дойл унутилгандек бўлган пайтлар ҳам юз берди. Лекин ҳар гал Холмс ўзини яратган маънавий отасини — машҳур инглиз адибини оҳиста эслатиб қўярди. 1987 йилда эса Конан Дойл китобларида яшаб келаётган машҳур жосуснинг 100 йиллиги ҳам нишонланган эди. Шу муносабат билан доктор Уотсон ва Шерлок Холмс иштирокидаги «Буюк изқувар» телесериали ҳам инглиз телевидениеси орқали намойиш қилинганди. Холмс ролини таниқли инглиз актёри Жереми Бретт ижро этганди. Биз кўпроқ машҳур рус артисти Василий Ливанов ижросидаги Шерлок Холмс ва Виталий Соломин ўйнаган доктор Уотсонга кўникиб қолганмиз. Эсингизда бўлса ушбу кўп қисмли бадиий фильм «Останкино» телерадиокомпанияси орқали намойиш этилганди. Лекин инглизларнинг ҳам, немисларнинг ҳам, америкаликларнинг ҳам ўз Холмслари бор. Чунки жаҳон киноэкранларида Бейкер-стритдан чиққан жосус нима кароматлар кўрсатмади дейсиз. У Гитлер гестапосидан қасос олди, шубҳали аёлларнинг оёқ олишини кузатди, ҳатто уқалаш хоналарига ҳам ташриф буюрди. Агар 117 бадиий, телефильмларнинг чорагини кўрганида ҳам бечора Конан Дойл қабрида тикка турарди. Шерлок Холмсни минг оҳангга солган режиссёрларнинг «гўрига ғишт қаларди».

Шерлок Холмс ҳақидаги эпопея 1900 йилдан бошланган. Ўшанда ишбилармон америкаликлар илк марта бир минутга етар-етмас «Шерлок Холмс боши берк кўчада» номли «соқов фильм» яратишганди. Ўшанда қисқа вақт ичида Шерлок Холмсни барча комик актёр деб яхши кўриб қолишганди.

1914 йилда Конан Дойлнинг истеъдоди билан яратилган ҳикоялар ирқий камситишга қарши курашаётганларнинг жонига оро кирган, улар «қора танли Шерлок Холмс»ни яратишган эди.

Орадан 19 йил ўтгач эса бир инглиз драматургининг пьесасида Шерлок Холмс Ширли деган жаноб-нинг қизига айланди. У миршаблар маҳкамаси бўлмиш Скотланд-Ярднинг маликасига айланди. Бу усул қўл келмади. Меросхўр малика ҳақида 1976 йилдагина эсланди. Рожер Мурнинг фильмида кекса Холмс пайдо бўлди. Жуда ёқимтой, одоби кишини мафтун қилади.

1976 йилда яна далласлик Рэрри Хэгмен «Буюк изқуварнинг сайёрамизга қайтиши» фильмини яратиб, томошабинларни жуда мамнун қилди. Енгилгина ур-сурларга бой бу фильмда Холмс негадир Лондонга эмас, тўс-тўполон Лос-Анжелесга қайтади. У оддийгина миршаб бўлиб ишлай бошлайди. Бу ҳам майлия, режиссер Хэгмен доктор Уотсонни — психиатр аёлга айлантириб, жуда ғаройиб иш қилган эди.

1974 йилда ишланган (буни «Би-би-си» компанияси ишлаган эди) «Даркуотер Холлнинг жумбоғи»да ҳам Уотсон «тушириб қолдирилади». Лекин Конан Дойл ёзган китоб бўйича биронта жиноятнинг очилиши Холмс ёки Уотсонсиз ўтмаганку! Бўлган экан шундай ҳол: «Бейкер-стритда чойхўрлик» (1948 йил) фильмида жосус Холмс ҳам, доктор Уотсон ҳам иштирок этмайди. Бутун ишни оқсоч Хадсон хоним олиб боради. Ҳатто фильм кинорежиссерлари Шерлок Холмсни Хадсон хонимга уйлантиришмоқчи ҳам бўлишган экан. Лекин Холмсдек одам кекса оқсочга уйлана олмаслиги уларни бу йўлдан қайтарган.

Барча ҳис-ҳаяжон, хусусан муҳаббат совуққон Холмсга бегона эди. Лекин докторликдан ўтган Уотсоннинг ҳисобича Холмснинг рафиқаси бир нечта эди. Агар уларнинг ҳар биридан биттадан фарзанд кўришганида ҳам Холмс топган-тутганини алиментга тўлаши керак эди. Худди шундай, Холмс чекадиган ғаройиб бурама трубкани ҳам режиссерлар ўйлаб топишган. Артур Конан Дойлнинг Шерлок Холмс ҳақидаги 56 ҳикоясида бир биз эшитавериб машҳур бўлиб кетган: «Бу жуда оддийку, Уотсон» деган гапи йўқ. Лекин Холмс чекади, бурама эмас оддий узун мундштукда чекади.

Конан Дойлнинг тасвири бўйича, Холмс умуман жисмонан бақувват бўлмаган. Питер Кук ва Дадли Мурнинг «Баскервиллар ити» фильмида эса Холмсни ажойиб ҳашаматли «Уқалаш салонлари»нинг бекалари танишган. Бир инглиз ҳазиллашиб «Яхшиямки баскервиллар итининг ўзи танимайди» дейиши ҳам бежиз эмас. Лекин немислар ишлаган «Баскервиллар ити» картинасини Гитлер жуда хуш кўрган экан.

«Шерлок Холмснинг шахсий ҳаёти» бадиий танловида эса бечора жосуснинг бошига шундай ишқий можаролар тушадики, асти қўяверинг. Ушбу фильм ҳали ҳозир ҳам Англияда машҳур дейишади. Режиссер Гранаданинг «Буюк изқувар» фильмида эса Холмс оқсочларни ҳам севаверади. Холмс ролини биринчи ижро этган Жереми Бреттнинг айтишича «Яхшиямки бу фильмни Кук ёки Дадли суратга олмаган, бўлмаса ошхонадаги емак столида ҳам муҳаббат шарбатини ичган бўлардим». Профессор Мориарти ролининг ижрочиси Орсон Вельзнинг бир сўзи бор: «Ушбу ажойиб киши ҳаётда ҳеч қачон яшамаган, лекин ҳеч қачон ўлмайди».

Миллионларнинг муҳаббатига сазовор бўлган Холмс ҳақидаги энг яхши таъриф, шундай эмасми? Умид қиламизки юртимизда ҳам ўзимизнинг миллий Шерлок Холмсимиз ўлмас бўлиб дунёга келади.

Ғолиб МИРЗО тайёрлади.

СУРАТДА: Жереми Бретт Шерлок Холмс ролида.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 26. IV

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
18.40 «Кўқоннинг латиф ёдгорликлари». Телефильм.
18.50 «Янгиланиш йўлидан». Тошкент ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасида техника тараққиёти.
19.20 «Ҳамкорлик риштаалари». «Ўрта Осиё транс» фирмаси ҳақида.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Қонун амалда». Телевизион киножурнал.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокировни ёд этиб...».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Театр учрашувлари». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг «Асорат» спектакли ҳақида.
22.10 «Ғалабадан сўнгги жанг». Бадиий фильм. 1-серия.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Озодалик — саломатлик гарови». Шаҳар санитария эпидемиология маркази ходимлари билан бевосита мулоқот.
20.30 «Лаҳза». Хабарлар.
20.45 Бизнинг суҳбат.
21.05 «Миришкорлар».
21.35 «Лаҳза». Хабарлар.
21.50 «Аёллар салтанати». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20 —Кўрсатувлар тартиби.
5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Тингланг, томоша қилинг...».
8.40 Мультфильм.
8.55 «Марафон-15».
9.45 «Исмингиз маъноси нимани англатади!». Маърифий-дам олиш кўрсатуви.
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Гол».

* * *

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 Мультфильм.
15.30 Болалар телевидениеси уюшмаси. «Шон-шуҳратни истайман» (Таллинн).
16.00 «Сир-асрордан ҳоли атом энергетикаси...». Телефильм премьераси (Киев).
16.20 «Иқболи кулганда».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 «Технодром».
17.35 «Гол».
18.10 «Ҳафтанинг акс садоси».
18.45 «Сергийга ибодат». Хроникал-ҳужжатли телефильм премьераси.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал премьераси. 12-серия.
20.55 «Спорт уик-энди».

«Янги студия» таништиради:

21.10 «Бомонд».
21.50 «Вазият».
22.20 «Ассалому алайкум».
22.30 «АТВ-брокер».
22.45 «Монтаж».
23.40 «Джем-сейшн». Вивальди оркестри. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Тонгги концерт.
8.10 «Мутлақо махфий».
9.05 «Хулқ-атвор».
9.35 Мульти-пульти.
9.50 «Паровоздан олдинда».
10.10 Ишдан бўш пайтингизда. «Мушуклар овунчоқларимиз».
10.25 Хонаки экран. «Қаҳрамон учун нўзгу». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.05 Кундузги сеанс. «Мафтункор лаҳзалар». Бадиий фильм.
14.30 «Американинг ёввойи табиати». Кўп серияли телефильм премьераси (АҚШ).
15.00 Янгиликлар.
15.15 «Мегаполис».
15.45 Трансросэфир. «Саховат кўрсат».
16.30 «Чернобиль... фожиа давом этмоқда...».

*

17.00—19.30

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.30 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради. «Ўғри бекинмачоқ ўйнаяпти». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» туркумидан (АҚШ).
20.25 Спорт кўрсатуви.
20.30 Катталар учун мультфильм.
20.45 «Танаффус».

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Телеэкранда — премьера. «Барбод бўлди». Бадиий фильм.
23.00 «Ксюша ҳузурида».

Сешанба, 27. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Боғлар кўрки», «Тоғ кўлларининг сири». Телефильмлар.
8.00 «Зудов, ишдан бўшатилдингиз». Бадиий фильм.
9.20 Ўзбек тилини ўрганамиз.
9.50 «Машрабни куйлаб...». Фильм-концерт.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика ва илмий техника тараққиёти.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика. Такрорлаш машқлари.
12.00 Хор куйларидан концерт.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Республика қўғирчоқ театрида учрашув.
18.50 «Эртанги кунга ишонч». Тошкент шаҳрида аҳолини иш билан таъминлаш. 2-кўрсатув.
19.20 «Спортлото».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Куй ва соз соҳиби». Телефильм.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Рақслар гулдастаси».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мулоҳаза». Ўзбекистон бастакорларининг X анжумани олдидан.
22.30 «Шаҳар бедарвоза эмас...».
23.10 «Ғалабадан сўнгги жанг». Бадиий фильм. 2-серия.
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Бухоро қоракўли». Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Бумеранг». Экологик кундалик.
20.30 «Мусиқали меҳмонхона».
21.10 «Алоқалар ва шартномалар».
21.40 «Суперспорт».
22.40 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 21.55 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Домисолька».
8.35 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.25 Болалар телевидениеси уюшмаси. «Шон-шуҳратни истайман» (Таллинн).
9.55 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Оқ қуюн» кўрсатувини таништиради (Тошкент).
10.20 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал. 12-серия.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

11.20 «Француз тили дарслари». Телевизион бадиий фильм.
12.40 «Оҳ, водевиль, водевиль». Телевизион бадиий фильм.
13.45 Мультфильм.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Ишбилармонлар хабарномаси».
14.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 Мультфильм.
15.30 «Ягона дунё».
16.00 «Истеъдодлар ва мухлислар».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Интерпол МДҲ учун» кўрсатувини таништиради.
17.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.40 «Миниатюра».
18.55 «Мавзу».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Героин йўли». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Англия). 1-серия.
21.25 «Мусиқа шинавандасига совға». «Скрипкачилар».
22.00 Янгиликлар.
22.35 «Мулкдор алифбоси».
22.45 «Матбуот-экспресс».
22.55 Хоккей. Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. Германиядан олиб кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Юлдузлар ёғилганда».
8.55 «К-2» таништиради. «Абзац».
9.50 «Вилоятда конверсия».
10.20 Хонаки экран. «Аждаҳони ўлдириш». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
12.20 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.45 «Жаноблар-ўртоқлар».

* * *

14.05 «Телебиржа».
14.35 Янгиликлар.
14.50 «Рост» студияси. «Пеппи». «Гонг» қўғирчоқ театрининг спектакли. 1-қисм.
15.20 Трансросэфир. «Поволжье».
16.05 «Околесица» кабареси.

*

17.00—19.40

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.40 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 159-серия.
20.30 «Сизнинг ҳуқуқингиз».
20.45 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 «Асил ҳолича».
22.25 Спорт кўрсатуви.

Чоршанба, 28. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Боболардан қолган бу наво». Фильм-концерт.
8.00 «Барча постлар диққатига». Бадиий фильм.
9.15 Турк тили.
9.45 «Кичкинтой»га мактублар.
10.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Шоирлар — болаларга».
18.40 «Табиат ҳимоясида».
19.05 «Солиқ инспекцияси фаолиятидан».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дала юмушлари».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Дўстларимиз санъати». Хўжанд вилояти мусиқий театрининг яккахон хонандаси Шуҳрат Давлатов.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Миллий мусиқамиз равнақи».
22.10 «Жумҳурият газеталарининг шарҳи».
22.20 «Аэлита, эркакларга суйкалма». Бадиий фильм.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.30 «Фан ҳақида суҳбат».
19.10 «Спринт».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Тошкент: шаҳар юмушлари».
20.50 «Ишбилармонлар».
21.30 «02» тўлқинида.
21.50 Ретро услубида концерт.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 23.35 —Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильм.
8.40 «Джем».
9.10 Хоккей. Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. 3-давр.
9.50 «Володарскийдаги дангиллама уй».
10.10 «Ҳайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

11.20 «Тунги қўнғироқ». Телевизион бадиий фильм.
12.20 «Око» студияси таништиради: «Дарбадар ўғил. Сергей Прокофьевнинг ҳаёти ва ижоди». Бадиий-публицистик фильм премьераси (Англия, Россия, Германия, Франция биргаликдаги маҳсулоти).

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 Мультфильм.
15.30 «Джем».
16.00 «Парвоздаги уй». Кўп серияли мультфильм премьераси (АҚШ). 8-серия.
16.30 «Нафақахўрнинг ҳамёни». Россияда ва Финляндияда ижтимоий таъминот.
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради: «Таниш нотанишлар».
17.50 Мультфильм.
18.00 «Зайнаб Биишева. Уйлар». Ҳужжатли фильм.
18.35 Россия халқ артисти Людмила Рюминанинг ижодий кечаси.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Героин йўли». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.20 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Россия—Венгрия терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан кўрсатилади.
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
23.55 «Видеодром».
00.25 «L—клуб».
01.10 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Тонгги концерт.
8.10 «Соло». Балетмейстер Николай Боярчиков.
8.55 Мульти-пульти.
9.10 «Урал варианти».
9.55 «Асил ҳолича».
10.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
11.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 159-серия.
11.55 «Параллеллар».
12.10 «Ксюша ҳузурида».
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.05 «03» кўрсатуви.
13.35 Кино музейи. «Мэри Пикфорднинг бўсаси». Бадиий фильм.
14.55 «Сигнал».
15.10 Янгиликлар.
15.25 «Рост» студияси. «Пеппи». 2-қисм.
15.55 Трансросэфир». «Узоқ Шарқ».
16.40 «Катта давра».

*

17.00—19.25

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.25 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 160-серия.
20.15 Парламент хабарномаси.
20.30 «Ўз-ўзига режиссёр».

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Криминал хабарлар экрани.
21.40 Спорт кўрсатуви.
21.45 «Бизнес ва сиёсат».
22.40 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
22.55 «Танаффус».
23.05 Баскетбол шарҳи.

Пайшанба, 29. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Нарпай лавҳалари».
8.05 «Соҳил». Бадиий фильм. 1-серия.
9.10 Араб тили.
9.40 «Санъат ғунчалари». Глиэр номли мусиқа мактаб-интернати ўқувчиларининг чиқиши.
10.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ўзбекистон мадҳияси» (такрор.).
18.50 «Назорат ойнаси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Тилга эътибор».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Анвар Исроилов лирикаси». Мусиқий кўрсатув.
22.10 «Хотира». Ғафур Ғулом таваллудининг 90 йиллиги олдидан.
22.45 «Инсон ва замин». Ўзбекистон, Тожикистон ва Қирғизистон деҳқонларининг ҳамкорлиги.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Мусиқий дақиқалар».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Бойсунда қор эриганда». Телефильм.
20.30 «Пульс». Хабарлар.
20.45 «Бу оқшомда».
21.55 «Пульс». Хабарлар.
22.10 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 23.35 —Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильм.
8.35 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.20 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Россия—Венгрия терма командалари. 2-тайм.
10.10 Хоккей. Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. 3-давр.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

11.20 «Гусарнинг унаштирилиши». Телевизион бадиий фильм.
12.30 «Оққуш қўшиғи». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
12.55 «Око» студияси таништиради: «Пашшалар ҳокими». Ҳужжатли фильм премьераси («Қозоқфильм»).
13.50 Мультфильм.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 Мультфильм премьераси.
15.20 «Тожик тупроғида баҳор».
15.50 «Бахтли бўлинг, сизни севадилар».
16.20 «Сиз бунга қодирсиз».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.15 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 «Рус олами».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Героин йўли». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.15 «Лўлилар бахти». Телефильм.
22.05 «Эфирда мусиқа». 1-қисм.
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Эфирда мусиқа». 2-қисм.
00.40 «Матбуот-экспресс».
00.50 Футбол. «Уэмбли сари йўл».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Параллеллар».
8.10 Мульти-пульти.
8.20 «Давр ва шахс».
9.05 «Ўз-ўзига режиссёр».
9.35 «Экзотика».
10.35 «Бола тилидан».
11.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 160-серия.
11.55 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
12.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.00 Кундузги сеанс. «Узун сочли гўзал Варвара». Бадиий фильм.
14.25 Катталар учун мультфильм.
4.35 «Алгоритмлар».
15.05 Янгиликлар.
15.20 «Мансаб алифбоси».
15.35 Трансросэфир. «Суратга чизгилар».
16.20 Джаз куйларидан концерт.

*

17.00—19.20

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
19.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 161-серия.
20.40 «Мағлубиятсиз ўйин».

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 «Осойишта уй».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 Криминал хабарлар экрани.
22.45 «Осойишта уй» (давоми).

Жума, 30. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Қўшиқ сеҳри». Эркатош Шукурова шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар.
8.05 «Соҳил». Бадиий фильм. 2-серия.
9.15 «Ёшлик» студияси. «Истеъдодларни излаймиз».
9.55 «Ўзбекистон спорти».
10.25 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
10.55 «Оналар мактаби».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эъзоз». Яккабоғ пахта тозалаш заводи.
18.30 «Ёшлик» студияси. «Бевосита мулоқот».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мусаввир». Телефильм.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Сизга бир армон бўлай...», Озода Мадраҳимова куйлайди.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мактуб — кўнгил ойнаси».
22.10 «Маҳалла — тарбия масканн». Республика «Маҳалла» жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси Тошкент шаҳар Шайхонтаҳур тумани «Исломобод» маданият марказида биргаликда ўтказган сиёсий-маданий тадбирига бағишланади.
23.00 «Келинлар қўзғолони». Бадиий фильм.
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

18.30 Хабарлар (рус тилида).
18.40 «Экономикалык баяндама».
18.55 «Киргиз кочу». Бадиий-публицистик видеоканал.
19.55 Хитой куйларидан концерт.
20.25 «Назар» (билдирувлар, эълонлар).
21.00 «Шерине».
22.00 «Қирғизтелефильм» — 25 ёшда. «Муке». Телефильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 22.55 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильмлар.
8.50 Болалар учун фильм. «Руди меҳмонда».
9.50 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
10.30 «Северные голоса» ансамбли ижро этади (Мирний шаҳри).
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).

Театр шинавандалари, Сизлар учун!

12.10 «Эдит Пиаф». Моссовет номли Давлат академик театрининг фильм-спектакли.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Бридж».
14.50 «Бизнес-класс».
15.05 «Ён дафтар».
15.10 Болалар учун фильм. «Руди меҳмонда».
16.10 «Иш».
16.20 «Ўзгариш». «Илҳом манбалари» кўрсатувида меҳмонда.
16.50 «Рус кошини». Телефильм.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Ф. Шопен. Фортепиано ва оркестр учун. 2-концерт. Фа-мажор.
18.10 «Ҳам кулдиради, ҳам куйдиради». А. Арканов.
19.00 «Мўъжизалар майдони».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
20.35 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Ярим финал. Германиядан кўрсатилади.
22.35 «Забт этиш». Телефильм.
22.45 «Матбуот-экспресс».
23.00 Янгиликлар.

«ВИД» таништиради:

23.35 «Сиёсий бюро».
00.10 «Музобоз».
00.50 «Авто-шоу».
01.05 «Х» программаси.
01.45 «Хит-конвейер».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Мульти-пульти.
8.05 «Андишаларга бормай».
9.00 «Тилла шпора».
9.25 «Осойишта уй».
10.20 «Комтек-93».
10.40 Ишдан бўш пайтингизда, «ТВ-ателье».
10.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 161-серия.
11.45 Театр сафари. «Болалар ҳокимияти».
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.05 «Ижица».
13.35 «Омад кулиб боққанда».
14.40 «Телебиржа».
15.10 Янгиликлар.
15.25 «Рост» студияси. «Кенгуру».
15.55 «Минора».
16.10 Жума куни Дисней. «Ер сайёрасига юборилган». Бадиий фильм. 8-серия.

*

17.00—19.25

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.25 Телеэкранда — премьера. «Имитатор». Бадиий фильм.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Россия телевизион театрида премьера. Б. Метальников. «Ички душман».
23.15 «К-2» таништиради.
00.35 Спорт кўрсатуви.

Шанба, 1. V

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Бембининг болалиги». Бадиий фильм.
9.15 Болалар учун. «Жажжигина юраккинам». Видеофильм.
10.05 «Бембининг ёшлиги». Бадиий фильм.
11.10 «Қардошлик тароналари».
12.10 «Аёл қадри». Андижон вилояти хотин-қизлар фаолиятидан.
12.50 «Ёшлик» студияси. «Ғазалхон ёшлигим».
13.45 Болалар учун. «Қувноқ шаҳарча».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
18.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Дунё воқеалари.
20.10 «Зарафшон» ашула ва рақс фольклор ансамблининг янги дастури.
21.00 «Туркистон» ахбороти.
21.30 «Адиб табассуми». Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Ҳошимов.
22.15 «Жумҳурият газеталарининг шарҳи».
22.25 «Сўлим мавсум». Бадиий фильм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

6.40, 14.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 «Матбуот-экспресс».
6.55 Янгиликлар.
7.30 Мультфильм.
8.00 «Ҳамма циркни севади». Екатеринбургдан кўрсатилади.
8.40 «Золушка ҳузурида зиёфатда».
9.40 Телеэкранда биринчи марта. «Урушни тўхтатган кучук». Бадиий фильм (Канада).
11.05 Совет эртаклари.
11.35 «Шекспириада» мультсериали премьераси. 1-фильм — «Гамлет».
12.05 «Эстрада юлдузлари бугун ва эртага».
13.30 «КТВ-1» ва «Франс интернасиональ» канали таништиради. «Шаҳзода ва сув париси». Кўп серияли мультфильм премьераси (Франция).
14.00 Янгиликлар.
14.25 Едимизда қолган фильмлар. «Йўлбарсларни ўргатувчи». Бадиий фильм («Ленфильм», 1954 й.).
16.15 «Қизил квадрат».
16.55 «Бахтли тасодиф». Телевикторина.
17.55 «Давранн кенгроқ олинг».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Матбуот-экспресс».
20.40 «КВН».
22.35 «Рақслар, рақслар, рақслар». «Россия-92» III халқаро турнири. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

Охирги киносеанс

23.55 Телеэкранда биринчи марта. «Ленинград, ноябрь». Бадиий фильм («Ленфильм», ГФР).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 «Оламга ўз нигоҳи билан қараш».
7.50 «Инқилоб майдони». 3 пардали драма. Ҳужжатли фильм премьераси.
9.25 «Кузирхоним».

*

9.55—12.55

«ЎЗБЕКИСТОН»

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

1. «Баҳорги вернисаж».
2. «Везнен мирас» (татар тилида).
3. «Умид» (уйғур тилида).
4. «Чисен» (корейс тилида).

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

12.55 Биз севган комедиялар. «Менга шикоят дафтарини беринг». Бадиий фильм.
14.20 «ХХ аср кадрда ва кадр ортида».
14.50 ХХ аср қизиқчилари. Бастер Китон. Кўрсатувни Э. Рязанов олиб боради.
16.00 «Репортер».

*

16.15—17.25

«ЎЗБЕКИСТОН»

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

Шарқ тароналари.

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.25 Телеэкранда — премьера. «Мадо, талаб қилиб олингунча». Бадиий фильм.
19.15 «Чегарасиз футбол».

*

20.10—21.35

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.35 Хоккей бўйича жаҳон чемпионати. Ярим финал. Мюнхендан олиб кўрсатилади.

Якшанба, 2. V

● ЎзТВ I

7.00 Телефильм.
7.20 «Муножот». Фильм-концерт.

*

8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 13—14-сериялар.
10.00 «Билиб қўйган яхши».
10.15 «Ёшлик» студияси. «Қизлар давраси».
11.15 «Фильм-93». Америка киносанъати.
11.50 «Севги куйчиси». Монас Левиев ижоди.
12.40 Тижорат канали. «Каррера» Ўзбекистонда.
13.00 Ғафур Ғулом таваллудининг 90 йиллиги олдидан. «Мен халқимнинг овози». Адабий кўрсатув.
13.40 «Тарбия — келажак меваси».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Булбулча» жамоаси рақкосаларининг концерти.
18.40 «Шоҳ Султон ҳақида эртак». Мультфильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.55 Бир асар тарихи. Пиримқул Қодиров. «Авлодлар довони».
20.35 Лирик концерт.
21.00 «Ҳафтанома».
21.35 Ойнаи жаҳонда.
21.50 ЎзТВ хазинасидан. «Назм ва наво». Увайсий лирикаси.
23.15 Ретро. «Сурайё» бадиий фильми.
00.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

18.50 «Куйручук». «Жаны маалыматтар».
19.10 «Жорогум — ыр туногу». Қирғизистон Республикасида хизмат кўрсатган артист Саламат Содиқова куйлайди.
19.45 «Тил достукка данакер».
20.30 Хабарлар.
21.00 «Келин-куёвлар учун совғон». Бадиий фильм (рус тилида).

● «ОРБИТА IV»

5.50, 7.30, 14.15, 23.15 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 «Руҳни чиниқтириш».
6.55 Янгиликлар.
7.35 Эрталабки гимнастика.
7.45 «Спортлото» тиражи.
8.00 «Мариаз».
8.30 «Эрта саҳарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг сўнггиси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
9.00 «Ҳамма уйдалигида». Дам олиш кўрсатуви.
9.30 Телеэкранда биринчи марта. «Нажот қирғоғи». Бадиий фильм. 1-серия («Мир» кинофирмаси КХДР билан биргаликдаги маҳсулоти).
10.35 «Тонг юлдузи».
11.25 «Шекспириада» мультсериали премьераси. 2-фильм — «Ромео ва Жульетта».
11.55 «Голливуд орзулари». Ҳужжатли фильм премьераси.

«КТВ-1» ва «Франс интернасиональ» канали таништиради:

13.00 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
13.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Қадимий рус оркестри».
14.50 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
15.30 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
16.25 «Осойишталик». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Свердловск киностудияси). 1-серия.
17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.00 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал. Германиядан олиб кўрсатилади.
20.35 «Мусиқий мозаика».
20.55 Эълонлар.

*

21.00 «Якунлар».
21.45 «Фермер-92». Кантри ва фольк мусиқа халқаро фестивали.
22.45 Катталар учун мультфильм.
23.00 Янгиликлар.
23.20 «Хит-мастер «50х50».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 «Қарама-қаршиликлар».
8.00 «Рост» студияси. «Азамат йигитлар».
8.30 Мульти-пульти.
8.50 «Гап-гаштакларни қўмсаб».
9.20 Санкт-Петербург балети. П. И. Чайковский. «Шчелкунчик». Маринкс театрининг спектакли.

*

10.35—14.50

«ЎЗБЕКИСТОН»

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

1. Баҳор тароналари.
2. «Оҳанрабо».
3. «Светлица польска».
4. «Ўзбекистон цирки — 50 ёшда».
5. «Замандас» (қозоқ тилида).

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

14.50 Биз севган комедиялар. «Гараж». Бадиий фильм.
16.30 «Познер ва Донахью».
17.20 «Кесиб ташламанг...».
17.35 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни-Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».

*

18.25—19.55

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Дунёга машҳур циркчилар.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.15 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Хоккей бўйича жаҳон чемпионати. 3-ўрин учун матч. Мюнхендан кўрсатилади.
23.05 «Испания осмони остида». Пласидо Доминго ва Мстислав Растропович.
00.10 «А» программаси. Ҳаво шарлари халқаро фестивалига бағишланган концерт. Орёл шаҳридан кўрсатилади.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй. Буюртма Г—173. 19899 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30

■ Босмага берилди 11.00. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6